

ISSN 1844 - 2358
ISSN-L 1844 - 2358

Anul XVIII • Nr. 240 • august 2026 • editat de ECOSTAR 21 prin INTOL PRESS • www.culturaarsmundi.ro

Cuprins:

- **SFINȚENIA CA VOCAȚIE ȘI SLUIJIREA CA MĂRTURIE ÎN VIAȚA ARHIMANDRITULUI IOAN DE LA HUREZI**
† VARSANUFIE pag. 1
- **CINEVA, ACOLO, SUS, IUBEȘTE LITERATURA ROMÂNĂ**
Marian ILIE pag. 2
- **POEZII**
Marinela BELU-CAPȘA pag. 2
- **GHEORGHE DUMITRAȘCU: „OAMENI ȘI FAPTE DIN ISTORIE”...**
Al. Florin ȚENE pag. 3
- **CONSTANTIN LUPEANU - UN CONSTRUCTOR DE PUNȚI CULTURALE ÎNTRE ROMÂNIA ȘI CHINA**
Ștefan DUMITRESCU pag. 4
- **POEZII**
Ștefan DUMITRESCU pag. 4
- **POVARĂ**
Puiu RĂDUCAN pag. 4
- **FRUNȚILE LUMINATE ALE CETĂȚII (6) - MEMORIA ȘI MOȘTENIREA CULTURALĂ A SCRITORULUI DINU SĂRARU MERITĂ MAI MULT!**
Gheorghe DEACONU pag. 5
- **GEORGETA GHIONE: „BÂNCILE RÂMNICULUI...”**
Mihai CĂLUGĂRIȚOIU pag. 6
- **LA DRĂGĂȘANI, VENIȚI, LA DRĂGĂȘANI!...**
Z. ZAMFIR pag. 6
- **DIN REVISTE LUATE... ȘI-N REVISTĂ DATE...**
Mihai MUSTĂȚEA pag. 7
- **ITINERAR CULTURAL**
Simona Maria Kis pag. 8
- **REZULTATE CONTRADICTORII LA EVALUAREA NAȚIONALĂ 2026**
Gheorghe PANTELIMON pag. 8
- **AU ÎNFLORIT CRINII PUȘI DE TINE, MAMĂ**
Zenovia ZAMFIR pag. 9
- **DESPRE SENSUL ȘI EVOLUȚIA UNOR CUVINTE (1)**
Marinela BELU-CAPȘA pag. 10
- **ÎN 1990 GERMANIA FEDERALĂ A CUMPĂRAT REPUBLICA DEMOCRATĂ GERMANĂ**
Leontina RUS pag. 10
- **VIAȚA ȘI CIOCOLATA**
KIS Peter pag. 10
- **LIUZA BORAC SAU DARUL DIVIN AL CREAȚIEI PIANISTICE**
Cristian Ovidiu DINICĂ pag. 11
- **LA RM. VÂLCEA L-AM SĂRBĂTORIT „DINCOLO DE HAZ” PE DOMNUL GHEORGHE CĂRBUNESCU...**
Gheorghe JIANU pag. 11
- **LUMINA NESTINSĂ**
Gabriel-Ionuț-Valentin PIȚIGOI pag. 12
- **OMUL CARE A ȚINUT LUMINA APRINSĂ**
Ștefania POPA pag. 12
- **LOTRU-CIUNGET, DUPĂ 50 DE ANI...**
Mihai SPORIȘ pag. 12
- **SAREA ÎNSEAMNĂ BOGĂȚIEI! - SALINA OCNELE MARI**
Ion NĂLBITORU pag. 13
- **PRIMĂRIA MUNICIPIULUI RÂMNICU VÂLCEA**
Biroul de Presă pag. 14
- **29 IULIE - ZIUA IMNULUI NAȚIONAL AL ROMÂNIEI**
Radu IOVA pag. 14
- **ZIARIȘTI ROMÂNI - AUGUST**
Emil MANZUR pag. 15
- **ANTONIO VIVALDI: „FARNACE”, OPERĂ ÎN TREI ACTE...**
Simion PETRE pag. 15
- **POEZII**
Mioara OHÎL pag. 15
- **PICTURĂ „SEISMOGRAF” ȘI MANDORLA ÎN SCULPTURĂ EXPUSE LA CASA SIMIAN**
Marius DRĂGHICI pag. 16
- **TRAISTA CU PLÂNTE MEDICINALE**
Ana-Maria LAZĂR pag. 16

SFINȚENIA CA VOCAȚIE ȘI SLUIJIREA CA MĂRTURIE ÎN VIAȚA ARHIMANDRITULUI IOAN DE LA HUREZI

† **VARSANUFIE**,
Arhiepiscopul Râmnicului

Împlinirea a 300 de ani de la așezarea arhimandritului Ioan de la Hurezi în nesfârșita comuniune a lui Dumnezeu prilejuiește un moment de profundă reflecție duhovnicească și de recunoștință față de moștenirea spirituală pe care „năstăvnicul Hurezilor” a lăsat-o Bisericii Ortodoxe, dar și recunoașterea unei revărsări neîntrerupte a Harului dumnezeiesc, care, dincolo de veacuri, a continuat să rodească în lucrarea și mijlocirea sfinților.

Canonizarea Sfinților Martiri Brâncoveni a așezat în lumină nu doar jertfa și credința neclintită a Sfântului Voievod Constantin Brâncoveanu și a fiilor săi, ci și întregul orizont spiritual, cultural și duhovnicesc al arhimandritului Ioan de la Hurezi, un om al rugăciunii și al slujirii smerite, sfetnic de taină al domnitorului și povățuitor în cele sfinte al familiei domnitoare. Corespondența dintre Sfântul Constantin Brâncoveanu și arhimandritul Ioan, purtată într-un ton familiar, precum și rodnică conlucrare în ctitorirea a numeroase lăcașuri de cult din Oltenia de sub Munte, relevă statura duhovnicească a starețului, părtaș la aceeași chemare spre îndumnezeire și împărtășind aceeași iubire jertfelnică pentru Mântuitorul Hristos și pentru Biserica Sa.

În această strălucită conlucrare și slujire a Bisericii, gândirea, cultura și experiența teologică a arhimandritului Ioan au fost exprimate cu claritate și profunzime prin întocmirea celor optsprezece programe iconografice, prin activitatea scriptorială și întemeierea bibliotecii Mănăstirii Hurezi, apoi în textele versificate, care, în stilul stufos al secolului, erau încărcate de comparații și paralele antitetice, uneori citând versuri din psalmi, alteori versificând sin-gur, nu lipsit de dibăcie, dar subliniind, cu bune intenții, de fiecare dată, valoarea morală a zidirilor ridicate și al actului în sine al ctitoririi¹.

Descoperind o înțelegere profund duhovnicească a iconografiei ca teologie vizuală, arhimandritul Ioan a relevat o concepție estetică rafinată, pătrunsă de subtilități apologetice și duhovnicești, care au determinat reprezentarea Tainei Sfintei Treimi în naosul Mănăstirii Surpatele, apoi desfășurarea sinaxarului în pronaosul Hurezilor, „Viața adevăratului călugăr” în pridvorul Bolniței „Adormirea Maicii Domnului”, precum și numeroase alte teme duhovnicești, încât programele iconografice nu s-au limitat la o simplă ilustrare a temelor canonice, ci au propus o lectură teologică profundă a istoriei mântuirii, centrată pe taina întrupării și pe lucrarea sfințitoare a Bisericii.

Totodată, scenele dedicate Pogorării Duhului Sfânt, Schimbării la Față și Sfintei Euharistii nu sunt simple reprezentări dogmatice, ci adevărate tratate vizuale despre comuniunea omului cu Dumnezeu. Prin bogăția de lumină, prin claritatea compoziției și prin accentul pus pe comuniunea sfinților, exprimau o teologie a luminii necreate, proprie tradiției isihaste, pe care arhimandritul Ioan o cunoștea. Cunoașterea izvoara dintr-o lucrare practică, dar și din aceea de povățuitor al isihaiștilor din obștea Hurezilor, cărora le-a ctitorit Schitul *Sfinții Apostoli*, dar și a acelora din Mănăstirea Cozia, unde, alături de chilii, a construit Paraclisul „Tuturor Sfinților” și s-a îngrijit de metocul de la Fedeleșoiu, cunoscut drept școală a rugăciunii lăuntrice. Programele iconografice ale acestora arată clar intenția teologică a arhimandritului Ioan de a pune în centrul catehezei vizuale teologia experienței

mistice a luminii necreate, definitorie pentru isihasm.

În acest sens, cu deplină îndreptățire putem afirma că arhimandritul Ioan de la Hurezi a fost „un teolog al spațiului sacru”, care a știut să transpună în arhitectură și iconografie taina rugăciunii neîncetate, prin care a experimentat bucuria cunoașterii și vederii lui Dumnezeu. De altfel, nu putem vorbi de o obște isihastă la Schitul *Sfinții Apostoli* de la Hurezi, al cărei stareț să nu cunoască lucrarea Harului dumnezeiesc. Într-o mănăstire în care se cultivă rugăciunea neîncetată, tăcerea și ascultarea, starețul nu este doar un conducător administrativ, ci, mai ales, un părinte duhovnicesc, care a gustat el însuși din roadele rugăciunii și ale luminii lăuntrice, încât, putem afirma, că starețul Ioan a devenit pentru ucenicii săi icoană a lucrării Harului, iar autoritatea sa nu venea doar din cea administrativă, ci din cunoașterea tainică a lucrării Duhului Sfânt. Cel ce nu trăia această lucrare nu putea conduce sufletele pe calea curățirii și a vederii lui Dumnezeu, iar preocupările sale s-ar fi îndreptat cu preponderență doar spre aspecte administrative sau chiar străine de interesele obștii, cum a fost cazul egumenului Ilarion. Or, părinții isihaiști au arătat că numai acela care s-a curățit de patimi și a dobândit pacea lăuntrică putea fi părinte al altora. De aceea, obștile isihaste din istoria Bisericii au avut în frunte oameni luminați de Dumnezeu, sta-reți care, asemenea unor „purători de lumină”, au transmis din generație în generație experiența personală a Harului.

Un astfel de model l-a reprezentat arhimandritul Ioan de la Hurezi, a cărui viață duhovnicească și lucrare ctitoricească au fost străbătute de conștiința acestei realități: fără cunoașterea harului, orice organizare exterioară a monahismului rămâne searbădă și lipsită de viață. Pentru el, conducerea unei obști nu era o îndeletnicire administrativă, ci o slujire harică, o participare la lucrarea Duhului, Care sfințește și unește sufletele în Hristos.

Suntem încredințați, așadar, că mișcarea isihastă de la Schitul *Sfinții Apostoli* al Mănăstirii Hurezi nu putea exista fără paternitatea duhovnicească a starețului, pentru că viața duhovnicească a unei obști se aprinde din focul rugăciunii și al cunoașterii mistice a starețului ei.

Icoană a părintelui care, prin rugăciune, smerenie și discernământ, a devenit călăuză pentru obștile monahale, arhimandritul Ioan a devenit duhovnic al familiei Sfântului Constantin Brâncoveanu. Astfel, cadrul spiritual al Mănăstirii Hurezi era acela în care teologia, cultura și viața duhovnicească se împleteau într-o armonie deplină, iar arhimandritul Ioan era vestitor tăcut al Evangheliei trăite. Pentru tinerii fii Constantin, Ștefan, Radu și Matei, care frecventau mănăstirile și schiturile din jurul Hurezilor, starețul Ioan reprezenta icoana monahului desăvârșit, un om al lui Dumnezeu, cu ajutorul căruia ei înșiși s-au înscris în rândul ctitorilor, iar cuvintele starețului au rodit în inimile lor până într-acolo, încât au ajunsă să trăiască credința ca libertate și iubire jertfelnică.

Om de carte, preocupat de păstrarea și transmiterea tezaurului cultural-teologic al Bisericii, arhimandritul Ioan a arătat că erudiția nu este în opoziție cu sfințenia, ci o pregătește, fiind o expresie a minții luminate de Har. Prin sfaturile și exemplul său, starețul Ioan a insuflat tinerilor fii Brâncoveni dragostea de carte, respectul față de tradiție și discernământul teologic, încât aceștia au fost educați nu doar în spiritul nobleții și al diplomației, ci și în lumina

CULTURA vâlceană a primit premiul Ligii Scriitorilor Români (LSR) pe anul 2020

PETRE CICHIRDAN - PREMIUL UZPR/2016 PENTRU „REVISTELE CULTURALE ALE RÂMNICULUI” • CULTURA Ars Mundi
• CULTURA vâlceană • POVESTEA VORBII 21 • SENIORII • FORUM vâlcean

culturi creștinerăsăritene.Înacestsens,panegiriceleSfinților Ștefan și Radu Brâncoveanu oferă adevărul faptului că adevărata cultură este aceea care zidește sufletul și îl apropie de Dumnezeu.

Chipul arhimandritului Ioan apare însă și ca un simbol al fidelității față de tradiția ortodoxă, rămânând, în contextul transformărilor politice și administrative datorate instaurării domniilor fanariote și apoi a stăpânirii austriece asupra Olteniei, neclintit în duhul Părinților Răsăriteni, făcând din mănăstiri adevărate cetăți ale tradiției ortodoxe și ale spiritualității isihaste. Aici se copiau manuscrise, se scriau tratate teologice, se zugrăveau icoane inspirate de erminia bizantină, toate având menirea de a apăra și mărturisi credința ortodoxă.

În contextul prozelitismului catolic prezent după instaurarea administrației austriece, forma de rezistență cea mai eficientă a obștilor pe care le-a călăuzit duhovnicește a fost rugăciunea și curăția inimii prin lucrarea neîncetată a harului. Cu toate acestea, arhimandritul Ioan nu a ezitat să scrie generalului Steinvill, în luna noiembrie a anului 1719, alături de episcopul Damaschin al Râmnicului și de egumenii Ștefan de la Bistrița, Pahomie de la Govora și Ștefan de la Arnota, un memoriu în care să apere drepturile mănăstirilor și ale Episcopiei Râmnicului-Noului Severin.

Se poate observa că buna organizare și formarea duhovnicească a obștilor monahale, de care s-a preocupat arhimandritul Ioan în anii anteriori, au constituit baza supraviețuirii Ortodoxiei sub stăpânirea austriacă. Deși mănăstirile fuseseră lipsite de multe dintre proprietățile și veniturile cu care fuseseră înzestrate de ctitori, prin buna chivernisire a vieții obștești, au arătat că ceea ce nu a putut fi apărat prin arme sau prin calea diplomației, a fost apărat prin tradiția ortodoxă, ale cărei valori au asigurat continuitatea spirituală în acest spațiu românesc.

Arhimandritul Ioan, împreună cu ceilalți egumeni ai mănăstirilor, sub ascultarea episcopilor Râmnicului-Noului Severin, au transmis poporului o credință vie și neclintită într-o epocă de confuzie și înstrăinare politică, devenind, prin frumusețea și strălucirea virtuților sale, un reper pen-

tru trăirea credinței și sfințirea vieții, ancorate în tradiția filocalică a Răsăritului, care au oferit, de altfel, forța lăuntrică de rezistență împotriva influențelor apusene și a încercărilor de unire confesională promovate de autoritățile habsburgice.

Prin ucenicii arhimandritului Ioan, Mănăstirea Hurezi a rămas, chiar și în anii ocupației austriece, un centru de cultură teologică, păstrând moștenirea brâncovenească. Scriptoriul mănăstirii a continuat activitatea de copiere a manuscriselor și de păstrare a textelor liturgice, iar atelierele de pictură și sculptură au perpetuat stilul brâncovenesc, devenit între timp o expresie vizuală a Ortodoxiei românești. În fața unei culturi care tindea să impună alte forme religioase, frumusețea liturgică și artistică a Hurezilor a devenit o formă de mărturisire. Arhitectura, pictura și sculptura mănăstirii nu erau doar expresii estetice, ci forme care proclamau tainic credința Bisericii Ortodoxe.

În tăcerea zidurilor și în solemnitatea slujbelor, moște-nirea duhovnicească a arhimandritului Ioan a fost un ade-vărat mijloc de rezistență prin sfințenie și cultură, arătând că statornicia în credință nu se sprijină pe putere lumească, ci pe prezența Harului dumnezeiesc.

În plan misionar, ucenicii arhimandritului Ioan au devenit un punct de sprijin pentru preoții și credincioșii din satele oltene, oferindu-le îndrumare spirituală și ajutor material. Prin slujbe, prin predică și prin exemplul vieții monahale, obștea hurezeană a contribuit la păstrarea unității credinței și la menținerea unui spirit de solidaritate ortodoxă, în ciuda schimbărilor politice.

Prin ucenicii formați aici, atmosfera duhovnicească cultivată de arhimandritul Ioan s-a răspândit în întreaga Oltenie, ajungând până la mănăstirile din Ardeal, unde a întărit conștiința identității ortodoxe a românilor aflați sub presiunea uniației.

Chipul arhimandritului Ioan de la Hurezi s-a impus în

conștiința monahismului românesc drept un model de viață isihastă, de îndrumător duhovnicesc și de bun chivernisitor al obștilor monahale. Sub îndrumarea sa, mănăstirile și schiturile din jurul Hurezilor s-au constituit într-o familie duhovnicească unită, întemeiată pe ascultare, smerenie și rugăciune neîncetată.

Această moștenire spirituală a fost transmisă de la o generație la alta, iar în conștiința obștii monahale, autoritatea arhimandritului Ioan nu s-a sprijinit pe puterea administrativă, ci pe sfințenia vieții și pe experiența sa duhovnicească. A fost părintele care a știut să îmbine blândețea cu fermitatea, îndrumarea cu libertatea, rugăciunea cu înțelepciunea, cultura cu smerenia,ânduiala exterioară cu lucrarea lăuntrică a Harului. Nu a despărțit rugăciunea de muncă, contemplația de responsabilitate, ci le-a împletit într-o armonie deplină, asemenea stareților cu viață sfântă.

A dorit ca toate lucrările sale - ctitorii, îndrumări, programe iconografice - să fie mărturii ale lucrării lui Dumnezeu, iar această discreție a devenit semn al autenticității sale duhovnicești.

Astfel, chipul său s-a întipărit adânc în memoria monahismului românesc ca model de stareț înțelept și de păstor luminat de Harul dumnezeiesc, un sfânt al ascultării, al discernământului și al iubirii lucrătoare.

Printr-un corolar de daruri duhovnicești, cultivate în tăcere, în rugăciune și în slujirea neobosită a lui Dumnezeu și a obștii sale, arhimandritul Ioan de la Hurezi rămâne pentru veșnicie o prezență luminoasă în istoria Arhiepiscopiei Râmnicului, încredințându-ne că sfințenia este măsura firească a vieții în Hristos

1. Anca Vasiliu, Sensuri ale transparenței în iconografia brâncovenească. Schitul Sfinții Apostoli – Hurezi, în Studii și Cercetări de Istoria Artei, tom 37, 1990, p. 45-46;

MARIAN ILIE

CINEVA, ACOLO, SUS, IUBEȘTE LITERATURA ROMANA*

Scoate, Doamne, obștea noastră din situl paleolitic
Unde-adânc a-mpotmolit-o factorul geo-politic
Să ai însă în vedere că politica, la noi
Nu este singurul vector ce stârnește războaie
Fiindc-acesta se pliază pe fundalul de moravuri
Că la noi se schimbă părul, nu și vechile năravuri
Cum e setea de avere, de putere și- da, da !-
Crasa incapacitate de a le administra...

Iată, bunăoară, câinii bat cvartalele haihui
Că hingherii stăpânirii sunt trimiși după statui
Să dărâme de pe socluri tot ce-a însemnat valoare
Și-a făcut ca neamul ăsta să se-afirme-ntre popoare...
Tu știi, Doamne, chichirezul; ne aburesc cu sofismul
Ca-s figuri legionare sau c-au slujit comunismul
Când, de fapt, ei în persoană ori părinții dumnealor
I-au slujit ca și acuma pe-opresorii de popor
Să se afle ei în treabă, să prospere... și atât !
Cine îi cunoaște bine le-ar pune un lanț de gât
Ar face o promenadă prin orașe și prin sate
Și ar transmite imagini celor din străinătate
Uite-așa, să vadă lumea, să-nțeleagă-ntregul nat
Adevărul despre tot ce bieți românii-au îndurat
Timp de mai bine de-un secol, când s-au fost schimbat regimuri
Nu însă și hingherimea ahtiată după stimuli
Ce s-a uns cu alifie din esențe levantine
Și-a pășit peste cadavre, numai să se simtă bine
Într-un univers lugubru – raiul lor imaginar
În palate ori în vile concepute din cleștar
Biete oaze răzlețite pe-ntinsă singurătate
Unde n-a ajuns vreodată urmă de umanitate...
Iar atunci când dintre semeni se va fi găsit cumva
Vreun temerar pursânge să-ndrăznească-a ridica
Glasul către aulime, cu îndemnul să se-adune
Vor fi și sărit hingherii grabnic dând cu el de dune...
Da, așa s-a fost scris, Doamne, memorialul durerii
Ce cu-atâta-ncrâncenare îl doresc uitat hingherii !

*<https://evz.ro/varujan-vosgianian-apara-statuaia-adrian-paulescu.html>

MARINELA BELU-CAPȘA

ALERGĂM

Piciorul meu cel drept este gelos pe cel stâng.
Când unul merge înainte,
celălalt vrea să-l depășească,
urmărindu-se.
Și nu reușesc să se depășească.
Stâng, drept, stâng, drept!
Doar înaintează.

Așa și acest oraș
obsedat de viteza cu care aleargă lumea:
pentru glorie,
pentru onoruri,
pentru bani,
pentru a fi în trend cu noul.
Aleargă și el,
dar rămâne în cursa nebună
tot pe locul doi!

Cu toții alergăm mereu,
din plăcere,
pentru sănătate,
pentru existență, în general,
fără mari investiții, dacă se poate,
accesibil pentru toți.
Se zice că e foarte sănătos să alergi!
Până când?

ȚARA FLORII DE CIREȘ

La capătul lumii,
liniște, ordine, surprindere,
zâmbete largi, salut politicos,
curățenie și iar curățenie.
Păduri și munți sacri te primesc într-o ambianță mistică,
temple si palate imperiale de secole
scăpate de cataclisme te așteaptă.
Orașe martir care poartă cu ele

amintirea traumatizantă
a primului foc nuclear
și gândul la pacea lumii mereu zdruncinată ici și colo
te impresionează profund.
În lumea sacră pătrunzi prin
cele zece mii de torii (porți)
mărginite de statuile de vulpi,
mesagere ale zânei cerealelor, Inari.
Să vibrezi cu japonezii în timpul luptei sumo,
practicată de secole în acest arhipieleag,
să pescuiești pești, cochilii și fructe de mare-
hrana de bază pentru discreții și ordonații locuitori,
să te plimbi pe drumul filozofilor
meditând la umbra sălciilor și a cireșilor în floare
sub o ploaie de lumină,
să te minunezi de frumusețea Pavilionului de aur,
reflectat în limpedea apă a lacului
înconjurat de păduri seculare,
pădurea de bambus să foșnească discret,
să te primească cu brațele deschise,
acesta-i miracolul țării scăldate de ape.
Marea, oceanul, satele și orașele pasionante,
muntele Fuji te îndeamnă la plimbare,
alături de căprioare și cerbi Siku
în parcul Nara,
bogat în pagode și temple de poveste.
Trenuri ce zboară
ca vântul și ca gândul,
precum calul din basme,
fete-roboți care te servesc cu cafea și o prăjitură din
flori de cireș,
domni în vârstă care muncesc voluntar
pentru a fi utili mereu,
politețe, reguli respectate cu strictețe absolut peste tot.
Zâmbete, vorbe în șoaptă,
muzee, biblioteci, teatru antic și modern,
demonstrații de pregătirea ceaiului matcha,
chimonouri colorate,
perfectiune, ordine, muncă,
școala, sănătatea și curățenia fiind prioritare.
Iată frumusețea unui astfel de paradis terestru!

GHEORGHE DUMITRAȘCU: „OAMENI ȘI FAPTE DIN ISTORIE” O CARTE DESPRE MEMORIA ACTIVĂ A NEAMULUI ROMÂNESC

Gheorghe Dumitrașcu, Oameni și fapte din istorie, Editura „Fântâna lui Manole”, Golești, 2024; Editura „Intol Press”, Râmnicu Vâlcea, 2024

Al. Florin ȚENE

Volumul „Oameni și fapte din istorie”, semnat de profesorul și istoricul Gheorghe Dumitrașcu, se înscrie în categoria acelor lucrări care depășesc simpla funcție informativă a cărții de istorie, propunând cititorului o meditație asupra raportului dintre personalitate, fapt istoric, memorie colectivă și responsabilitate civică. Din materialele transmise se poate observa amploarea documentară a cărții, diversitatea temelor abordate și preocuparea autorului pentru recuperarea unor personalități și momente care au contribuit la configurarea României moderne. Cartea este construită ca un mozaic de studii, articole, analize și însemnări, în care istoria politică se întâlnește cu istoria culturală, istoria ideilor, sociologia și reflecția asupra societății românești. O sursă publică referitoare la volum reproduce chiar concepția autorului potrivit căreia lucrarea urmărește aspecte semnificative ale societății românești din a doua jumătate a secolului al XIX-lea și prima jumătate a secolului XX, prin prisma vieții și activității unor personalități care au influențat evoluția țării.

Autorul nu alege formula convențională „Istoria României” și nici nu construiește o simplă galerie biografică. Cuvințele „oameni” și „fapte” creează două axe fundamentale ale demonstrației. Pe de o parte, există omul istoric, cu ideile, idealurile, limitele, contradicțiile și opțiunile sale. Pe de altă parte, există fapta, adică acea acțiune concretă prin care individul intră în mecanismul istoriei și dobândește o semnificație care îi poate depăși existența biologică. În această perspectivă, Gheorghe Dumitrașcu cultivă o concepție umanistă asupra istoriei. Istoria nu este doar o succesiune de domnii, guverne, partide, războaie și reforme. Ea este rezultatul acțiunilor unor oameni care, în anumite momente, au avut capacitatea de a înțelege necesitățile timpului lor și de a acționa în consecință. Această concepție explică și diversitatea personajelor și problematicilor din carte.

O primă secțiune este dedicată României interbelice și tendințelor de idealizare a imaginii acesteia. Sunt analizate probleme precum abandonarea regimului democratic, practicile politice, guvernamentale și administrative, radicalizarea socială și abandonarea regimului democratic interbelic. Această parte este deosebit de importantă pentru actualitatea cărții, deoarece istoricul nu transformă perioada interbelică într-un mit convenabil, ci încearcă să o privească prin prisma contradicțiilor ei reale.

O a doua direcție este reprezentată de capitolul „Însemnări necenzurate”, unde istoricul își permite o perspectivă mai directă asupra unor fenomene istorice și politice.

Apar apoi teme precum: istoria dintre adevăr și mistificare; pericolul pierderii identității naționale; memoria istorică; conducătorii și rolul lor în istorie; construcția României moderne; problema raportului dintre individ și societate; ideologii și transformări sociale; personalități politice și culturale. O asemenea structură dovedește că autorul nu privește trecutul ca pe un teritoriu închis, ci ca pe un spațiu de dialog cu prezentul. Una dintre ideile fundamentale ale volumului este aceea că uitarea istorică poate deveni o formă de vulnerabilitate colectivă. De aici provine și caracterul profund pedagogic al cărții.

Gheorghe Dumitrașcu nu scrie numai pentru istorici. El scrie pentru profesori, pentru elevi, pentru intelectuali, pentru cititorul interesat de trecutul național, dar și pentru omul contemporan care încearcă să înțeleagă de ce România de astăzi arată într-un anumit fel. Într-o asemenea viziune, trecutul nu este muzeu, ci memorie activă. Faptele trecutului trebuie cunoscute nu pentru a glorifica mecanic o epocă, ci pentru a înțelege mecanismele prin care societățile evoluează, decad, se reconstruiesc sau își pierd reperele. Această idee este foarte apropiată de afirmația atribuită autorului în prezentarea volumului, potrivit căreia lucrarea urmărește să readucă în conștiință oameni care au contribuit la progresul și libertatea României și care pot constitui repere pentru generațiile următoare. Un merit deosebit al volumului îl constituie abordarea critică a perioadei interbelice. Autorul discută explicit „tendențele de idealizare a imaginii României interbelice (1918–1940)”, iar această formulare indică o opțiune metodologică

importantă. Istoricul nu acceptă o lectură simplificatoare, potrivit căreia perioada interbelică ar fi reprezentat exclusiv o „epocă de aur”. România interbelică a fost, într-adevăr, o perioadă de mari realizări culturale, instituționale și economice, dar și una traversată de: instabilitate politică; conflicte ideologice; radicalizări; antisemitism; ascensiunea extremismului; crize instituționale; tensiuni sociale; fragilizarea democrației. Prin urmare, analiza lui Gheorghe Dumitrașcu are meritul de a introduce criteriul discernământului istoric. A iubi istoria națională nu înseamnă a transforma trecutul într-o legendă fără umbre. Dimpotrivă, adevărata conștiință patriotică presupune curajul de a privi și lumina, și întunericul trecutului. O altă calitate a volumului este concentrarea asupra personalității. În carte, oamenii nu sunt simple nume înșirate într-o cronologie. Ei devin puncte de intersecție între individ și epocă.

În materialele fotografiate apar referiri la numeroase personalități politice, culturale și intelectuale, precum Ion I.C. Brătianu, Iuliu Maniu, Alexandru Vaida-Voevod, Take Ionescu, Iuliu Hossu, dar și alte figuri care au marcat viața politică și culturală românească. Prin asemenea portrete, autorul construiește ceea ce am putea numi o istorie prin exemplul personalității. Nu doar instituțiile fac istorie. Nu doar masele fac istoria. Istoria este făcută și de acei indivizi care, aflați în momente decisive, își asumă responsabilitatea unei alegeri.

Un aspect interesant al volumului este apropierea dintre istorie și sociologie. „Activitate științifică”, în care apare o analiză sociologică a lui Petre Andrei și a teoriilor sale despre societate. Sunt discutate concepte precum „totalitate de raporturi interindividuale”, „individ – instituție – societate” și raportul dintre opinie, societate și instituții. Această dimensiune lărgeste considerabil aria cărții. Gheorghe Dumitrașcu nu se limitează la întrebarea: Ce s-a întâmplat? El încearcă să ajungă și la întrebarea: „De ce s-a întâmplat?” Iar aceasta este deja o întrebare de filosofie a istoriei și de sociologie. Prin urmare, volumul poate fi citit pe cel puțin trei niveluri: istoric – prin informațiile și documentele prezentate; sociologic – prin analiza mecanismelor sociale; axiologic – prin raportarea faptelor la valori precum libertatea, demnitatea, responsabilitatea și identitatea națională.

În analiza sociologică prezentată în carte se conturează o problemă de mare importanță: relația dintre individ și instituție. Este o problemă care depășește epoca analizată și ajunge direct în contemporaneitate. O societate democratică nu poate funcționa fără instituții solide. Dar instituțiile sunt create, conduse și transformate de oameni. De aceea, calitatea instituției depinde, într-o anumită măsură, de calitatea umană și morală a celor care o reprezintă. Această perspectivă conferă cărții o dimensiune de filosofie civică. Cititorul este invitat, implicit, să se întrebe: Ce înseamnă să fii responsabil în istorie? Ce se întâmplă când instituțiile sunt subordonate intereselor personale? Cum se degradează democrația? Ce rol are educația în apărarea valorilor democratice? Cum se construiește o societate bazată pe responsabilitate? Aceste întrebări dau volumului o actualitate care depășește cu mult cadrul unei simple lucrări istorice.

Personalitatea autorului este inseparabilă de spiritul cărții. Gheorghe Dumitrașcu este prezentat în surse publice drept istoric, cercetător, doctor în istorie și promotor al educației și culturii vâlcene, fiind implicat de-a lungul timpului în publicații și structuri culturale. Această dublă calitate – istoric și pedagog – explică într-o mare măsură caracterul cărții. Autorul nu urmărește numai să informeze. El urmărește să formeze o conștiință istorică.

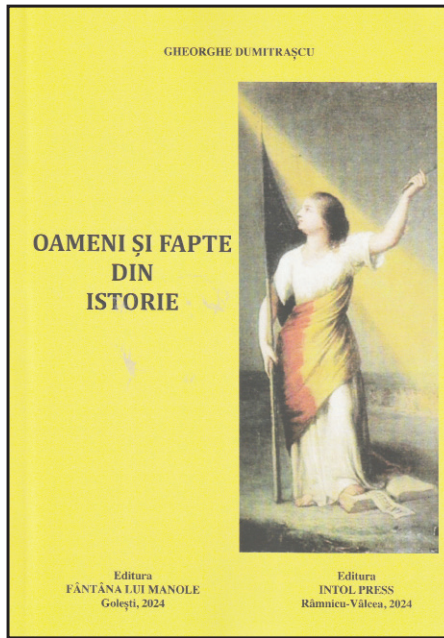
De aici rezultă caracterul moral al discursului său. Pentru Gheorghe Dumitrașcu, istoria are și o funcție educativă. Ea trebuie să-i ajute pe cei de astăzi să înțeleagă responsabilitatea pe care o au față de cei care au fost și față de cei care vor veni.

Din perspectiva stilistică, volumul se situează între eseul istoric, studiul documentar și articolul de analiză. Autorul utilizează un limbaj accesibil, dar nu renunță la conceptele specifice cercetării istorice și sociologice. Un element important este bibliografia. Din paginile transmise se observă existența unei bibliografii consistente, cu lucrări de istorie, sociologie, politologie și literatură de specialitate. Aceasta conferă volumului o bază documentară necesară. În același timp, bibliografia nu este folosită ca ornament academic. Ea susține dialogul autorului cu cercetători și istorici anteriori.

Capitolul „Însemnări necenzurate” merită o atenție specială. Prin această formulă, Gheorghe Dumitrașcu își asumă libertatea de a comenta, de a interpreta și de a formula judecăți asupra unor probleme istorice și sociale. Această libertate nu trebuie confundată cu lipsa de rigoare. Dimpotrivă, istoricul are dreptul – și uneori obligația – de a formula concluzii atunci când documentele și analiza îi permit acest lucru. Aici se află una dintre tensiunile fertile ale cărții: rigoarea istoricului se întâlnește cu pasiunea cetățeanului. Gheorghe Dumitrașcu nu scrie din exteriorul istoriei, ca un observator rece. El scrie ca un om preocupat de destinul societății în care trăiește. Deși autorul are o puternică legătură cu spațiul vâlcean, volumul nu rămâne o carte regională. Vâlcea apare ca punct de plecare spre istoria națională. Această perspectivă este importantă deoarece istoria națională nu se construiește numai în marile centre politice. Ea se construiește și în provincii, în orașe, în comunități, în școli, în instituții culturale și prin oameni care, aparent aflați la periferia marilor evenimente, contribuie la devenirea unei societăți. De aceea, apariția și promovarea volumului în spațiul cultural vâlcean are o semnificație aparte.

Ediția anterioară a cărții a fost prezentată public la Biblioteca Județeană „Antim Ivireanul” din Vâlcea, în cadrul unui eveniment dedicat personalităților care au contribuit la istoria și cultura românească. În fond, „Oameni și fapte din istorie” este o carte despre memorie. Nu memoria pasivă, ci memoria care judecă, selectează, compară și transmite. Există în cultura română o permanentă nevoie de recuperare a personalităților care au fost uitate, marginalizate sau reduse la câteva rânduri în manualele școlare. Gheorghe Dumitrașcu încearcă să repare această situație. El reintroduce în circuitul cultural oameni și idei, dar și contexte istorice. Din acest punct de vedere, cartea poate fi considerată o formă de memorialistică istorică documentată, în care memoria individuală și memoria colectivă se întâlnesc. Pentru profesori și elevi, cartea poate constitui un instrument auxiliar valoros. Ea permite o lectură mai nuanțată a unor perioade istorice și poate stimula dezbaterea asupra unor probleme precum: democrație și autoritarism; patriotism și naționalism; identitate națională; responsabilitate civică; rolul intelectualului; raportul dintre politică și cultură; educație și modernizare; personalitate și destin istoric. În acest sens, „Oameni și fapte din istorie” nu este doar o carte despre trecut, ci și o carte despre educarea prezentului. Unul dintre cele mai importante merite ale volumului este refuzul simplificării. Istoria este rareori albă sau neagră. Oamenii sunt contradictorii. Instituțiile pot fi progresiste într-o perioadă și conservatoare în alta. Partidele pot promova idealuri generoase și pot ajunge să le trădeze. Personalitățile pot avea merite excepționale și, în același timp, limite. Tocmai de aceea, demersul lui Gheorghe Dumitrașcu este important: el încearcă să transforme istoria într-un exercițiu al discernământului.

„Oameni și fapte din istorie” este o carte de istorie, dar și o carte de educație civică, de sociologie, de memorie și de conștiință națională. Valoarea sa fundamentală constă în încercarea autorului de a readuce în centrul atenției omul care face istoria și fapta prin care acesta devine parte a memoriei colective. (Continuare în pag. 9)

CONSTANTIN LUPEANU – UN CONSTRUCTOR DE PUNȚI CULTURALE ÎNTRE ROMÂNIA ȘI CHINA

LA ANIVERSAREA UNUIA DIN MARILE PERSONALITĂȚI ALE CULTURII ROMÂNE ! LA MULȚI ANI, TOȚI MINUNAȚI, BINECUVÂNȚAȚI DE DOMNUL!...STIMATE DOMNULE AMBASADOR CONSTANTIN LUPEANU!

Ștefan DUMITRESCU

În literatura română contemporană există personalități a căror operă depășește granițele creației artistice propriu-zise, transformându-se într-o veritabilă misiune culturală. Un astfel de creator este Constantin Lupeanu – diplomat, ambasador, sinolog, traducător, romancier, eseist și promotor neobosit al dialogului dintre civilizații. Activitatea sa desfășurată de-a lungul a peste cinci decenii reprezintă una dintre cele mai importante contribuții românești la cunoașterea culturii chineze și, în același timp, la afirmarea culturii române în spațiul asiatic.

Opera lui Constantin Lupeanu impresionează prin amploare, diversitate și unitate interioară. Deși cuprinde romane, eseuri, memorialistică, traduceri, studii introductive, articole și lucrări de diplomație culturală, toate aceste componente converg spre aceeași idee fundamentală: apropierea dintre oameni prin cultură și afirmarea valorilor universale ale umanismului.

Primul mare domeniu al creației sale îl constituie literatura originală. Încă din volumul Pași în lumea chineză (1975), autorul demonstrează nu numai o solidă cunoaștere a civilizației chineze, ci și o rară capacitate de a explica cititorului român realitățile unei lumi fascinante și puțin cunoscute la acea vreme. Cartea nu este un simplu jurnal de călătorie și nici doar un reportaj cultural, ci o meditație asupra întâlnirii dintre două civilizații și asupra posibilităților de comunicare dintre ele.

Romanele publicate ulterior dezvoltă aceeași deschidere spre universalitate. Concubina imperială și Viața intimă la chinezi valorifică experiența autorului în spațiul asiatic, oferind cititorului o perspectivă profundă asupra istoriei, mentalităților și tradițiilor chineze. Aceste lucrări depășesc interesul documentar și dobândesc valoare literară prin construcția personajelor, prin rafinamentul observației psihologice și prin atmosfera autentică a lumii orientale.

Momentul de maturitate artistică este reprezentat de romanul O lume de Sfincși, distins cu Premiul Uniunii Scriitorilor din România. Romanul propune o reflecție asupra

destinului uman, asupra raportului dintre identitate și istorie, dintre adevăr și aparență, dintre valorile spirituale și provocările lumii contemporane. Titlul însuși sugerează existența unei umanități în care fiecare om ascunde propriile enigme, propriile întrebări și propriile răspunsuri. Autorul îmbină analiza psihologică, observația socială și experiența diplomatică într-o construcție epică de mare amploare.

În romanele mai recente – Între Cer și Pământ, Templiul din Carpați, Ambasador în Musonia și Crima la MAE – Constantin Lupeanu explorează noi registre narative. Diplomatul și omul politic devin aici observatori privilegiați ai lumii contemporane, iar experiența acumulată în instituțiile statului român și în relațiile internaționale oferă autenticitate intrigilor și personajelor. Cititorul descoperă mecanismele diplomației, complexitatea relațiilor internaționale și dimensiunea morală a responsabilității publice. Chiar și atunci când recurge la formula romanului polițist sau a ficțiunii diplomatice, autorul nu urmărește spectaculosul gratuit, ciana liza caracterelor și a valorilor care guvernează societatea.

Un loc aparte în creația sa îl ocupă volumul Toți oamenii sunt frați, care poate fi considerat o adevărată sinteză a concepției sale despre dialogul dintre civilizații. Titlul exprimă un crez umanist profund: dincolo de diferențele de limbă, religie, cultură sau tradiții, oamenii împărtășesc aceeași aspirații fundamentale – pacea, demnitatea, libertatea și cunoașterea reciprocă. Lucrarea reprezintă nu doar o reflecție asupra relațiilor româno-chineze, ci și o pledoarie pentru înțelegerea interculturală într-o lume tot mai interdependentă.

Dacă opera originală îl consacră pe Constantin Lupeanu ca romancier și eseist, activitatea de traducător îl situează între cei mai importanți sinologi români ai epocii contemporane. Traducerea marilor opere clasice chineze nu presupune doar competență lingvistică, ci și o profundă înțelegere a filosofiei, religiei, istoriei și simbolisticii Orientului. Traducând texte fundamentale precum Dao De Jing, scrierile lui Zhuang Zi și Lie Zi, Cartea Schimbărilor (Yi Jing), Arta războiului de Sun Zi sau monumentalele romane clasice ale literaturii chineze, Constantin Lupeanu a oferit culturii române acces direct la izvoarele unei civilizații multimilenare.

Meritul său nu constă numai în fidelitatea traducerii, ci și în bogatul aparat critic care însoțește aceste ediții: prefețe, note, comentarii, explicații istorice și culturale. În acest fel, traducătorul devine mediator cultural, profesor și interpret al unei lumi complexe, facilitând înțelegerea textelor de către cititorul român.

În egală măsură, activitatea diplomatică a influențat profund întreaga sa creație. Pentru Constantin Lupeanu, diplomația nu este doar o profesie, ci o formă de cultură și de dialog. Experiența acumulată în relațiile româno-chineze se reflectă atât în literatura sa, cât și în numeroasele conferințe, articole și intervenții publice dedicate cooperării culturale dintre cele două state. În această privință, el continuă tradiția marilor diplomați-cărturari români pentru care cultura reprezintă cea mai durabilă formă a diplomației.

Întreaga operă a lui Constantin Lupeanu este animată de câteva idei majore: respectul pentru valorile spirituale, credința în puterea culturii de a apropia popoarele, dialogul dintre Orient și Occident și responsabilitatea intelectualului față de societate. Literatura, traducerea și diplomația nu apar ca domenii separate, ci ca expresii complementare ale aceleiași vocații umaniste.

Privită în ansamblu, opera sa reprezintă una dintre cele mai consistente contribuții românești la cunoașterea Chinei și, simultan, una dintre cele mai importante punți culturale construite între cele două popoare în ultimele decenii. Prin amploarea traducerilor, prin romanele inspirate din experiența diplomatică și prin activitatea de promotor al dialogului intercultural, Constantin Lupeanu și-a câștigat un loc distinct în cultura română contemporană.

O viitoare monografie dedicată personalității sale va demonstra, fără îndoială, că opera lui Constantin Lupeanu nu poate fi redusă la suma cărților publicate. Ea reprezintă expresia unei vieți puse în slujba culturii, a cunoașterii și a apropierii dintre oameni. Într-o epocă marcată de tensiuni și fragmentări, mesajul fundamental al creației sale rămâne actual și necesar: cultura este limbajul universal prin care civilizațiile se întâlnesc, iar dialogul este forma supremă a înțelegerii umane.

ȘTEFAN DUMITRESCU

POEME DEDICATE
DOMNULUI AMBASADOR
CONSTANTIN LUPEANU

PESTE O MIE DE ANI

Pe dealuri fântâni cu acoperișuri deasupra
capului privește iubito cum răsare luna zâmbind
cu ștreangul de gât la marginea satului un
câine cântă înalt ca un cocostârc în trupurile

fecioarelor inimilor le cresc aripi în casele
satelor din valea marelui fluviu cântă acum
liniștea efebul își mână sentimentele ca pe o
turmă către mare planele nenăscute

dormitând în trunchiurile arborilor
visează la vremea când vor fi plane
și când vor cânta în palate de aur un mal al
râului s-a îndrăgosti de celălalt mal

și vor să fugă în lume singurul plop de
pe deal dă din aripi ca un bătlan să-și ia
zborul în curând sfinții se vor da jos de
pe pereții bisericilor și vor porni la

cersit prin sate departe se va petrece o sărbătoare
vișinie care se va auzi într-un târziu
ca un cântec melancolic de corn temelia timpului
roasă de carii scârțâie din toate

încheieturile în văzduh bătând rar din aripi
o masă și un pat sângene istoriei

înjunghiate curge pe străzi negru
peste o mie de ani, vai, nu se va mai ști nimic

POETUL CARĂ VALURI CU SPINAREA

Poetul cară valuri cu spinarea iese
pe țârm și merge să le semene în pustiu
ai, ai, va veni iubito vremea când
vom fi trupuri de lumină și când

vom picta bolta cerului cu îngeri
pe dinăuntru și vom săruta păsările pe
aripi gândurile merg clătînându-se pe
priviri ca acrobații pe sârme unde

se duc urmele singure ale poetului pe
mări filozoful șade în mijlocul
singurătății cu o lumânare
în mână conștiința seamănă cu

o cruce cu mâinile ridicate pe culmea
dealului numai noi ne pierdem iubito
ținându-ne de mâini prin mari ninsori și
nu știm încotro mergem și unde vom ajunge

și dacă vom ajunge cândva la
marginea pustiului crucea însângerață
înaltă până la cer este iubirea Sisif
s-a apucat să spargă bolovanul în

mii de pietre mai mici noi vom
merge iubito mii de ani pe țârmuri
până când vom găsi oasele
pustiului și atunci vom începe

să cântăm ca niște nebuni

SCRIITOR LA ZIAR

POVARĂ

Puiu RĂDUCAN

Bine înfășurat de groaznicul bătrâneții, m-am îndrăgostit, fără motiv, de dragostea ei. Prin somnul prelung și greoi ascult un cânt de turturică ce mi se urcă în fiecare dimineată pe geamul casei oprite în marginea străzii. Și stă strada proțăpită-n dungile albe, rezemată de șanțuri alambicate cu șoldurile durdulii-n mâini să-mi asculte visele, dar eu nu mai visez de mult. Iau de-agata și ce mi se dă.

Dornic (până la urmă) de a îmbătrâni, am căutat pe cineva să îmbătrânească cu mine, dar n-am găsit. „Lumea” nu se complică. Atunci am mers la „Consiliul Domnului” și m-am cununat cu bătrânețea.

Da, bătrânețea este iubita mea! La ea mă vait de-o glicemie multilateral dezvoltată. La ea ascult muzica reumatismului. Bătrânețea este cârja care mă umblă peste tot. Da, muzica ce-o ascult este deranjantă și cui nu-i place, să se roage să n-apuce anii mei!

Mă iscălesc profund peste praful depus peste inima srinsă și vă salut!

Cu libertatea singurătății dată la maxim, umblu peste tot cu bătrânețea de mână.

Soarele mă bagă însă în seama lui. Coboară din salcâmi și se urcă pe coama casei. De-acolo dirijează și orchestrează toată muzica zilei. Așa face mereu. Și casa mă plânge.

Ce tânăr și frumos eram odată!... Acum, mai mult frumos... Dar cine nu mă plânge? Până și sora, Singurătatea, o face.

Sunt un om al plânsului. Am devenit omul plânsului, al milei plânsului. Cât o mai fi de la plânsul meu, la plânsul vostru?

Îmi trece viața multă prin cascade și munți în ropote de lacrimi și gata-i cafeaua. Rezemat în cârja vieții mă duce bătrânețea pe drumuri ținându-mă de umerii lăsați și ei în voia sorții. Și dimineața mă mângâie pe frunte. O nouă dimineată. Of, Doamne! Bună dimineată!

03082026-B. Olănești

FRUNȚILE LUMINATE ALE CETĂȚII (6) MEMORIA ȘI MOȘTENIREA CULTURALĂ A SCRIITORULUI DINU SĂRARU MERITĂ MAI MULT! (I)

Gheorghe DEACONU

În textul introductiv al acestui serial, am precizat, stimați cititori, că nu voi include, printre „frunțile luminate ale Cetății”, pe prestigioșii fii ai Râmnicului, ai Vâlcii, cărturari, creatori și artiști remarcabili, de statură națională și chiar europeană, care și-au împlinit personalitatea sub alte zări. Voi face, totuși, câteva excepții temeinic motivate, pentru vâlcenii care n-au uitat de unde au plecat, n-au ignorat resursele pe care comunitatea de obârșie le-a încorporat în plămada lor spirituală, ba mai mult, s-au străduit să onoreze aceste „investiții” prin inițiative și înfăptuiri într-un „folosul de obște” și pentru care comunitatea, la rândul ei, le datorează respect și recunoștință. Una dintre aceste personalități fondatoare și promotoare ale localismului creator în spațiul vâlcean este scriitorul DINU SĂRARU.

Era în primăvara anului 1973. Sala Casei de Cultură din Horezu, înnobilită de plafonul ornamentat cu unicatele plasticii populare a lui Stelian OGREZEANU (monument de artă care a fost lăsat, de administrația locală, să se degradeze până când demolarea lui a devenit obligatorie, spre a nu primejdui viața spectatorilor), găzduia un eveniment intrat în istoria culturală a Vâlcii: lansarea monografiei-album *Arta populară din Vâlcea* și constituirea, în premieră pe țară, a Asociației Creatorilor Popolari din Vâlcea. Printre oaspeții care au onorat manifestarea: Dinu Săraru. Nu știam atunci decât câteva lucruri despre invitatul nostru: era originar din partea locului, lucra la televiziune și era prieten cu Constantin DINCULESCU, tânărul, ambițiosul și curajosul secretar cu propagandă al Județenei de Partid, unul dintre puținii oameni politici receptivi la fenomenul cultural pe care i-a avut Vâlcea înainte de 1989. Prietenia celor doi a avut un rol de prim-plan în promovarea valorilor culturale ale Vâlcii în anii '70, inclusiv în Occident. Prezența lui Dinu Săraru mi-a atras atenția: era un bărbat în floarea vârstei (abia trecuse de 40 de ani), cu o cuceritoare vervă oltenască, dar cu asprimea proprie omului de sub munte, trădând un caracter puternic și o voință neînduplecată. Peste doi ani, în 1975, tot primăvara, din inițiativa Centrului Județean al Creației Populare, Dinu Săraru își făcea o spectaculoasă (re) intrare în viața culturală a Râmnicului adolescenței sale: mai întâi, ca scriitor, autor al romanului de debut, „Niște țărani”, prezentat în cadrul Festivalului de Creație Originală „Vâlcea Artistică”, context în care a avut loc și cea dintâi reuniune a oamenilor de cultură și artă originari din Vâlcea, patronată de Dragoș Vrânceanu și Gheorghe Dumitrescu; apoi, ca om de televiziune (conducea redacția culturală a TVR), realizator al Revistei literar-artistice TV, în regia lui Nae COSMESCU, cu participarea scriitorilor Florin COSTINESCU, Nicolae DRAGOȘ, Darie NOVĂCEANU, Radu TEODORU, Dorin TUDORAN și a actorilor Florina CERCEL, Mariana CERCEL, Dana COMNEA, Janine FİNTEȘTEANU, Adela MĂRCULESCU, Domnița MĂRCULESCU, Lucia MUȘAN, Margareta POGONAT, Costel CONSTANTIN, Traian STĂNESCU. Un regal scriitoricesc și actoricesc, în care și-au găsit locul și artiști ai locului, în plină afirmare.

A fost doar „uvertura”... Pe toată durata deceniilor care au trecut de la acea memorabilă seară de mai din 1975, Dinu Săraru a rămas solidar cu dezideratul stimulării și afirmării spiritului creator al Vâlcii, fiind părtaș activ, adeseori autor sau promotor al multora dintre proiectele și inițiativele menite să pună în valoare moștenirea culturală și creativitatea contemporană a spațiului vâlcean. Rol pe care scriitorul și l-a asumat și l-a îndeplinit exemplar, cu conștiința unei vocații, cu responsabilitatea unei misiuni și, mai ales, cu feroarea **dragostei de Vâlcea**.

Printre numeroasele și generoasele gesturi culturale care poartă „semnătura” sa, două, desfășurate înainte de 1989, au semnificația unor **acte de întemeiere**: cea dintâi, capacitatea conducerii Uniunii Scriitorilor (președinte: Dumitru Radu POPESCU) pentru acreditarea Cenaclului Societății Literare „Anton Pann” (lider: Doru MOȚOC), în vederea transformării lui într-o viitoare filială, perspectivă deschisă de prima adunare a scriitorilor vâlceni, organizată la mijlocul anilor '80, într-un moment și un context nu prea faste pentru asemenea inițiative de democratizare a vieții culturale; a doua, ctitorirea Casei Țărănești de Cultură din Slătioara, edificiu inaugurat printr-un spectacol de clasă profesională, purtând marca Teatrului Mic, aflat, în perioada sa de maximă performanță, sub curajoasa conducere a scriitorului. Faptul că așezământul cultural de la Slătioara a găzduit, la cumpăna secolelor XX-XXI și, în continuare, de-a lungul anilor 2000, programele Fundației Naționale pentru

Civilizație Rurală „Niște Țărani” – de asemenea „operă” a scriitorului Dinu Săraru –, în primul rând Festivalul Internațional „Eco-Etno-Folk Film”, vine să argumenteze și să consolideze rațiunea profundă și cu bătaie lungă a înălțării acestei construcții, dublate apoi de zidirea spirituală, prin care scriitorul și-a legat (re)numele, pentru vecie, de Slătioara natală. De altfel, în aceeași perioadă, comuniunea scriitorului cu arealul cultural vâlcean, creatorii și valorile lui, a îmbrățișat deopotrivă construcția culturală în teritoriu și reprezentarea valorică, vizând potențarea locului și rolului Vâlcii în spațiul cultural național. Pe ambele „fronturi” ale ofensivei pentru afirmarea identității și personalității Vâlcii, cumpăna dintre veacuri și milenii a marcat un moment de răscruce. Mai întâi, Dinu Săraru s-a implicat în optimizarea și înnoirea Târgului Ceramicii Populare Românești „Cocoșul de Hurez”: începând cu anul 1999, președintele Fundației Naționale „Niște Țărani” și-a oferit competența și experiența pentru a asigura, împreună cu organizatorii tradiționali – Centrul Județean de Conservare și Valorificare a Tradiției și Creației Populare (titulatura din anii '90) și Primăria Horezu, prin Casa de Cultură „Constantin Brâncoveanu” –, un management de performanță pentru calitatea și imaginea evenimentului cultural. Parteneriatul Fundației s-a materializat în stabilirea și atingerea unor standarde profesionale de reconstrucție și remodelare a programului, apte să garanteze elevația științifică și culturală a târgului, dincolo de profilul lui comercial. Pentru prima dată în istoria târgului, din inițiativa președintelui Fundației, premierea creatorilor s-a desfășurat în incinta Palatului Brâncovenesc al Mănăstirii Hurezi, marcând, simbolic, dialogul secular între arta brâncovenească și tradiția populară și conferind ceremoniei fastul și aura propriei unei sărbători. S-a întâmplat (dar o întâmplare providențială!) că, la deschiderea festivității de înmânare a premiilor, au început să bată clopotele bisericii ctitorite de Voievodul martir... Regretabilă, din partea organizatorilor, decizia de abandonare a acestui moment, de rezonanță sacră și cu puternic impact asupra participanților!

Ofensiva „spiritului Vâlcii în cultura națională” (după inspirata sintagmă a academicianului Răzvan THEODORESCU, prieten al scriitorului și al vâlcenilor) s-a deplasat apoi în Capitală: în anul 2000, în organizarea Fundației Naționale pentru Știință și Artă a Academiei Române și a Fundației Naționale pentru Civilizație Rurală „Niște Țărani”, a avut loc simpozionul „Civilizația rurală în epoca informațională”, acompaniat de expoziția „Arta țărănească din Vâlcea”. Partener de program: Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Vâlcea (titulatura actuală). La dezbateri au participat, alături de scriitorul Dinu Săraru, academicienii Eugen SIMION, Virgil CÂNDEA, Răzvan THEODORESCU, universitari, teologi, cercetători științifici, alți specialiști – vâlceni, prieteni și colaboratori ai Vâlcii. Concomitent, în fiecare toamnă din acei ani, Academia Română onora, chiar la nivel de vârf, inițiativele cultural-științifice ale Fundației Naționale „Niște Țărani”, care transformau comuna natală a scriitorului, Slătioara, într-o „capitală” a ofensivei pentru renașterea civilizației rurale românești. Era, în acea perioadă, singurul program axat pe acest obiectiv, cu o asemenea amploare și complexitate, de anvergură națională și de rezonanță internațională. Evenimente memorabile, cu numeroase ediții anuale: Simpozionul Internațional „Civilizația Rurală 2020” și Festivalul Internațional „ECO-ETNO-FOLK FILM”. Acestea se desfășurau, de fiecare dată, în contextul expoziției-târg amenajate de același partener, modest dar statornic al Fundației, Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Vâlcea, care oferea personalităților academice și universitare imaginea patrimoniului viu al culturii tradiționale din Vâlcea. În anul 2001, Vâlcea culturală a revenit în Capitală: Teatrul Național din București, a cărui conducere fusese încredințată scriitorului Dinu Săraru, a găzduit manifestarea inaugurală a „Zilelor Culturii Vâlcene”, desfășurate sub genericul „Pridvor vâlcean” și organizate din inițiativa Direcției Județene pentru Cultură, Culte și Patrimoniul Cultural Național, în parteneriat cu principalele instituții culturale județene și municipale: autentică și originala creație artistică vâlceană, în multiplele sale înfățișări (religioasă, populară, plastică – tradițională sau modernă), se dovedea

capabilă să intre în dialog cu arta cultă, profesionistă, la nivelul ei de vârf, și demonstra că Vâlcea este, într-adevăr, un spațiu fecund al localismului creator. Evenimentul a marcat, împreună cu expozițiile „Vâlcea – creația populară la sfârșit de mileniu” (1999) și „Sacralitatea – asimilări și sinteze culturale în spațiul vâlcean” (2002) – ambele găzduite de Sala „Constantin Brâncuși” din Palatul Parlamentului din București –, cele mai prestigioase prezențe ale județului Vâlcea, pe plan național, din istoria culturală, de peste șase veacuri, a acestui ținut.

Am avut, în acei ani, ca director al Direcției Județene pentru Cultură, Culte și Patrimoniul Cultural Național Vâlcea, de mai multe ori, privilegiul de a intra în cabinetul directorului general al Teatrului Național. De fiecare dată, priveștea pe care o aveam în fața ochilor – maestrul Săraru, vegheat de portretele predecesorilor săi la cârma „navei-amiral” a culturii naționale – era copleșitoare nu numai vizual, ci și psihologic, sub impactul stării de spirit pe care o degaja „căpitanul” ei de-acum. „Personajul” din fața mea își juca marele rol al vieții sale... Unul dintre fiii Vâlcii, fiu de învățător, care s-au aflat într-o demnitate culturală atât de prestigioasă în România contemporană. Era, poate, o „recompensă” pentru un „sacrificiu” istoric: cu un veac înainte, un tânăr aspirant la scena Teatrului Național, a trebuit să renunțe la o glorioasă carieră teatrală și să vină în Vâlcea, îndeplinindu-și misiunea de învățător haretian. Numele lui:

Constantin Popian. Cartea lui de vizită: ctitor, creator și pedagog al teatrului vâlcean.

Biografiile lui Dinu Săraru au observat, însă, că starea de normalitate a „personajului” nostru nu o constituie performanțele managerului, nici chiar succesele scriitorului, ci **lupta**, confruntarea cu greutățile, apetitul provocărilor, asumarea riscurilor, sfidarea înfrângerilor – în concordanță cu deviza Fundației Naționale „Niște țărani”: **„Gloria aparține celor ce iubesc lupta mai mult decât succesul.”** Combustia interioară a fondatorului, managerului și liderului organizației se consumă într-o permanentă bătaie, a cărei miză combatantului a conștientizat-o și a verbalizat-o încă de la începutul „campaniei”, în profesiunea de credință publicată în primele

numere din revista „Renașterea civilizației rurale românești”, sub elocventa sintagmă – **Pentru cine mă bat eu:**

„Mă bat, așadar, nu pentru învierea unui trecut poleit de mierea nostalgiei, care și ea, nostalgia, e un sentiment atât de tulburător și atât de omenesc și atât de înălțător, fiindcă ține în noi trează ca o vatră cărbunii speranței, credința că aparținem unui izvor ce nu se cuvine să sece sub ochii noștri prea obosiți sau obosiți înainte de vreme. Mă bat pentru învierea acelei patimi care-l făcea pe țăran să răzbească viforele istoriei și să înstăpânească o civilizație înaltă, de spirit și de chivernisire înțeleaptă. Mă bat pentru ziua de mâine care nu se poate lipsi de această patimă și nu se poate lipsi nici de cerul și de stelele unei mitologii pe care nu avem dreptul să o uităm și să o abandonăm... Mă bat, de fapt, pentru patima de a fi noi înșine într-o lume în care identitatea nu și-a încetat dreptul la existență, oricât de binevoitor cu noi ar fi tăvălugul globalizării.”

Da, merită să ne batem **pentru a fi noi înșine** – acesta este crezul, idealul și programul de viață și de conștiință al scriitorului Dinu Săraru. Numele său a devenit emblematic pentru o atitudine umană ce contrazice spusa cronicarului – că omul s-ar afla, fatalmente, „subt vremuri”... Nu, Dinu Săraru n-a fost niciodată „subt vremuri”, nici chiar în perioadele mai puțin faste din biografia sa, când neprietenii s-au străduit din răspuțeri să-l supună „vremurilor”, să-i ignore meritele și să-i conteste opera. Cea mai grea lovitură pe care a primit-o vâlceanul Dinu Săraru în perioada post-decembristă, sancționând, chipurile „crimele” lui culturale antedecembriști, modul lui, același, egal cu sine, de a gândi și de a scrie, aparține unui alt vâlcean, și el un prestigios fiu al Vâlcii, și el ajuns într-o demnitate de vârf în România contemporană. Și totuși, paradoxal, mai tânărul confrate l-a eliminat din „istoria critică” a literaturii române, chiar și din lista scriitorilor...

Aflându-mă printre colaboratori apropiați ai Maestrului, susțin că Dinu Săraru a fost, mereu, biruitor, „peste vremuri”, s-a ridicat totdeauna deasupra lor. Multiplele sale ipostaze – scriitorul, publicistul, cronicarul de scenă, omul de radio și televiziune, managerul de teatre, fondatorul și liderul de organizații – s-au constituit în tot atâtea „fronturi” de luptă. Bătălii pe care moștenitorul dinastiei Sărarilor din Slătioara Vâlcii le-a abordat, le-a purtat și le-a câștigat cu mentalitatea de învingător. Iată de ce apreciez că, acum, la debutul postumității sale, memoria și moștenirea culturală a scriitorului Dinu Săraru merită mai mult. Este, desigur, doar un punct de vedere, pe care-l formulez ca reacție la recenta inaugurare a pasajului „Dinu Săraru” în centrul Râmnicului. Îl formulez aici și îl voi argumenta în partea a doua a „episo-dului” dedicat acestei „frunți luminate a cetății”: DINU SĂRARU.

GEORGETA GHIONEA: „BĂNCILE RÂMNICULUI. ISTORIE FINANCIARĂ (1899-1948)”

Mihai CĂLUGĂRIȚOIU

Tipărită la Editura „Antim Ivireanul”, din Râmnicu-Vâlcea, în anul 2026, lucrarea doamnei dr. Georgeta Ghionea se înscrie în proiectul Forumului Cultural al Râmnicului „Râmnicul tradiției – Râmnicul modern și contemporan – Râmnicul în viitor” și apare sub egida Institutului de Cercetări Socio-Umane din Craiova - C.S. Nicolăescu - Plopșor, al Academiei Române, unde autoarea își desfășoară activitatea ca cercetător științific III.

Volumul continuă preocupările constante ale autoarei pentru istoria instituțiilor financiare, din Oltenia, și pentru rolul acestora în procesul de modernizare economică a spațiului românesc, valorificând o documentație arhivistică amplă și diversă.

În Prefață, prof. univ. dr. Vladimir Osiac remarcă „atașamentul față de documentul istoric” și „utilizarea unui bogat material documentar” (p. 7), așa cum trebuie să aibă la bază o cercetare științifică.

Lucrarea prezintă „evoluția instituțiilor de credit din Râmnicu-Vâlcea... analizată în contextul transformărilor generale ale sistemului bancar românesc, dar particularizată prin specificul mediului economic local” (p. 126).

Volumul este structurat într-o succesiune logică de capitole, care urmăresc atât evoluția sistemului bancar românesc, cât și particularitățile dezvoltării instituțiilor financiare din Râmnicu-Vâlcea. Construcția lucrării permite cititorului să urmărească relația dintre transformările economice generale și manifestările lor la nivel local. În Studiul introductiv (pp. 9-12), autoarea menționează: „Prezenta lucrare apare într-un context cu o semnificație aparte pentru istoria instituțională a municipiului Râmnicu-Vâlcea, prilejuit de împlinirea a 125 de ani de la înființarea Agenției Râmnicu-Vâlcea a Băncii Naționale a României, instituție care a avut un rol determinant în dezvoltarea activităților financiare și comerciale locale” (p. 11).

Analizând cadrul general, autoarea examinează circulația monetară de pe teritoriul românesc și subliniază necesitatea apariției unui sistem monetar național, plecând de la Casa de Drepturi și Consemnațiuni (1864) și consolidarea sa prin înființarea Băncii Naționale a României (1880). În paralel, sunt prezentate „Premisele istorice ale constituirii cooperăției de credit” (pp. 21-24), precum și politica monetară a României. Toate aceste investigații i-au permis să susțină: „Constituirea sistemului monetar național al României a reprezentat o condiție esențială pentru consolidarea statului modern și pentru afirmarea suveranității economice” (p. 30).

O atenție deosebită este acordată mediului economic și urban în care au evoluat instituțiile bancare. Descrierea orașului, în capitolul Râmnicu-Vâlcea între tradiție și modernitate (sf. sec. XIX – prima jumătate a sec. XX), nu reprezintă doar un fundal istoric, ci explică premisele dezvoltării

activităților comerciale și financiare (p. 32). „La sfârșitul secolului al XIX-lea, orașul Râmnicu-Vâlcea se conturează ca un spațiu urban aflat în proces accelerat de transformare economică... Creșterea producției agricole a stimulat apariția negustorilor locali, dezvoltarea târgurilor și a bălciurilor și amplificarea schimburilor comerciale”, astfel că, „Situatiile statistice din anii 1898-1900 confirmă consolidarea profilului industrial-comercial al orașului” (p. 33).

Cunoscându-se faptul că „Prin vadul comercial al Râmnicului s-au perindat, de-a lungul anilor, o mulțime de meșteri și negustori armeni, greci, turci, bulgari macedoneni sau cehi” (p. 39), putem constata cosmopolitismul orașului, pe lângă „integrarea în circuitul comercial regional și național” (p. 41). Sunt amintite, de asemenea, „investițiile consistente” în „elementele de infrastructură modernă”, „introducerea iluminatului cu gaz” (p. 42) și a „iluminatului electric”, precum și apariția de noi posibilități pentru petrecerea timpului liber: parcul Zăvoi, cinematograful și teatrul Adreani etc.

Miezul lucrării îl reprezintă capitolul care tratează „Structuri bancare și mecanisme de credit în Râmnicu-Vâlcea” (pp. 46-96). Înființarea Băncii Naționale a României (1880) a dus la extinderea rețelei de sucursale, apoi la „înființarea de agenții în reședințele de județ” (p. 46). Astfel, „la 14 iunie 1890, a fost aprobat Regulamentul Agențiilor BNR”, în baza căruia, la 13 decembrie 1901, s-a hotărât înființarea Agenției Râmnicu-Vâlcea, care a fost pusă în aplicare în anul următor (p. 47). Agenția a dus „la câțiva ani de la înființare, (la) o dinamizare a activităților economice din județ” (p. 49). Acest „nucleu financiar” a făcut ca la numai șapte ani, în județ, să funcționeze șase bănci comerciale, alături de 75 de bănci populare (p. 50). La început, Agenția Râmnicu-Vâlcea a BNR a avut ca agent (director) pe D.I. Dimitriu, asistat de C.N. Antonescu, contabil și Gr. A. Georgescu, casier. „În timpul Primului Război Mondial... D.I. Dimitriu s-a retras la București împreună cu valorile agenției... După încheierea războiului, Dimitriu a continuat să conducă agenția” (p. 52).

Cercetările doamnei Georgeta Ghionea au scos în evidență faptul că la Râmnicu-Vâlcea, „băncile comerciale înființate în primul deceniu al secolului al XX-lea au funcționat în conformitate cu prevederile codului comercial” (p. 54). În ceea ce privește structura socială a acționarilor, aceștia erau, în general, oameni cu stare: „proprietari și comercianți, urmați de avocați, medici, preoți, negustori, proprietari mijlocii și țărani înstăriți” (p. 56).

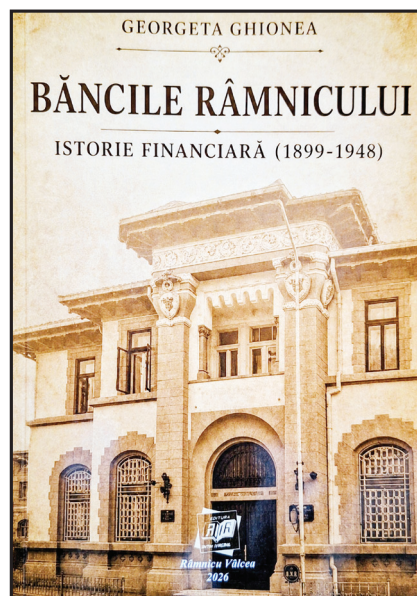
Sub aspectul actului constitutiv și al statutului, sunt

analizate Banca Vâlcea (1899), Banca Râmnicului (1905), Banca Fortuna, Banca Providența. Analiza activității acestor instituții bancare „conturează imaginea unui sistem de credit aflat în faza de consolidare, adaptat specificului economic local” (p. 63).

Dacă Primul Război Mondial a dus la încetinirea, stagnarea ori desființarea unor instituții financiare-bancare, după anul 1918 s-a „creat cadrul necesar relansării activității economice și extinderii instituțiilor de credit. În acest context, și județul Vâlcea a cunoscut o intensificare a activității economice și financiare” (p. 64). Dintre cele cinci bănci comerciale din județ, patru au funcționat în Râmnicu-Vâlcea: Banca Comercială (1921), Banca Creditului Țărănesc (1921), Banca Frații Aslan & B. Ștefănescu (1923) și Banca Țăranul Vâlcean (1928). A cincea bancă din județ era Banca Țăranilor din Drăgășani (1921). Tot aici, autoarea s-a oprit asupra societății anonime pe acțiuni cu profil bancar Căminul Corpului Didactic Primar Vâlcean (1926) care, pe lângă operațiunile bancare obișnuite, avea ca obiect și „sprijinirea instrucțiunii... întreținerea și educația copiilor membrilor” (p. 71).

Unele dintre bănci, și autoarea amintește aici Banca Țăranului Vâlcean, în baza prevederilor statutare, înființează „Casa de Pensii (1928) destinată funcționarilor societății, retribuiți cu salariu fix” (p. 74). De asemenea, este analizată „Rețeaua sucursalelor bancare ale marilor instituții financiare” din România și extinderea activității lor în teritoriu. Banca Comercială Română (1906) își înființează sucursală în Râmnicu-Vâlcea (1921), Banca de Scont a României (1898) inaugurează Sucursala din Râmnicu-Vâlcea în 1911, iar prin înființarea Camerelor de Credit (1925) s-a autorizat înființarea în Râmnicu-Vâlcea a Casei de Credit a agricultorilor din județul Vâlcea. Ca societate anonimă, este amintită Banca Crângăși, a fraților Simian, ca bancă de familie.

Totodată, în conexiune cu sistemul bancar, autoarea amintește și analizează legislația românească în domeniu: Legea asanării datoriilor agricole (1932), Legea pentru lichidarea datoriilor agricole și urbane (1934), Legea pentru înlăturarea și refacerea creditului (1935) și Legea pentru organizarea și reglementarea comerțului de bancă (1939). Ca o sinteză, autoarea consemnează că, la finele anului 1944, „Printre băncile comerciale mari, cu sucursale și agenții în Râmnicu-Vâlcea, au fost: Banca Românească (1943), Banca de Scont a României, Creditul Național Agricol, Institutul Național al Cooperăției” (p. 91). A fost surprinsă, din nou, activitatea financiară restrânsă în timpul Celui de-Al Doilea Război Mondial, iar către sfârșit s-a analizat, pe scurt, etatizarea Băncii Naționale a României (1946) și stabilirea localităților din județul Vâlcea în care au fost înființate agenții, printre care și Râmnicu-Vâlcea (1948). Într-un capitol separat este analizat Rolul cooperăției de credit și de consum în economia orașului Râmnicu-Vâlcea (prima jumătate a secolului al XX-lea) (pp. 96-125). (Continuare în pag. 10)

LA DRĂGĂȘANI, VENIȚI, LA DRĂGĂȘANI! TABĂRA LITERARĂ „CARAVANA CULTURII”, 2026

Punți esențiale pentru dialogul dintre oameni, privind cunoașterea și inovația socială prin intermediul diversității, întâlnirile culturale sunt tot mai des întâlnite în comunitățile românești de pretutindeni. În anul 2016, un grup de scriitori vâlceni printre care și eu, au inițiat proiectul „, Caravana Culturii”, care avea ca scop principal promovarea culturii prin întâlniri cu scriitori și iubitori de cuvânt, artă și frumos din diferite zone românești. Timp de șapte ani am colindat țara în lung și-n lat, am legat prieteni, am promovat cultura prin toate mijloacele mass-media: radio, televiziune, publicarea Antologiei „Ju-

rnal de călătorie – Caravana Culturii”, articole în reviste. Anul acesta, la împlinirea a zece ani de la prima ediție, Marian Bărsescu a organizat o reuniune a membrilor caravanei în cadrul unei Tabere Literare la Drăgășani. Revederea a fost emoționantă și dureroasă întrucât o parte dintre temerarii primei ediții: Constantin Triță, Radu Mihăilescu, Romeo Roșianu, Vasile Morar, au plecat în veșnicie. Evenimentul aniversar a debutat cu un moment de reculegere pentru cei ce ne privesc din cer, a continuat cu prezentarea participanților și s-a încheiat cu un recital de poezie. Ziua a doua a fost dedicată vizitării celor mai importante obiective din zonă: Mănăstirea Pantelimon și renumita Cramă Avincis din Dealul Viilor. Ziua s-a încheiat cu un frumos spectacol muzical oferit Marian Martin și colegul său Georgian de la trupa „, Rapsozii Oltului”. Alături de veteranii „, Caravanei Culturii”: Marian Bărsescu, Lili-ana Ghiță Boian, Ilie Bucă, Ilie Amza, Magdalena Neagoe, Pandelean Jianu, Marian Popescu, au sărbătorit cuvântul în Dealul Viilor, scriitorii: Ana Vasile, Paulian și Maricela Buicescu, Nely Vieru, Ada Petrache, Mioara Ohîi, Ramona Enache, Iuliana Manea, Ion Mielicioiu, Marin Mitroescu, familia Iova. La Drăgășani, în miez de vară, s-au îmbinat armonios versul și cântul, pictura și sculptura. În perioada 31 iulie- 2 august 2026, la Drăgășani, creatori din mai multe zone ale țării s-au întâlnit într-o iubire și cultură „,Înfrățiți prin Cuvânt, Uniți prin Cultură”! Ne-am bucurat și am cântat împreună pe versurile domnului Marian Popescu... „La Drăgășani venim întotdeauna,/ La Drăgășani, veniți, la Drăgășani,/ La Drăgășani e vinul bun și gluma,/ La Drăgășani, veniți, la Drăgășani!...” Clikele binecuvântate petrecute pe plaiurile drăgășenene vor deveni amintiri prețioase!

Z. ZAMFIR

DIN REVISTE LUATE... ȘI-N REVISTĂ DATE...

Mihai MUSTĂȚEA

S-a mai desprins o vară din calendar, ca o frunză din ar-șar. Toamna se anunță ca un început de drum nou, din păcate, venită pe o Dunăre, drum cu... pulbere. Praf este sistemul nostru energetic național și praf este statul român.

În august, vara își atinge prea plinul vâpăii sale și începe să se stingă spre toamnă. Se coc fructele și legumele, sunt toate din belșug, de unde și numele de Gustar. O mare sărbătoare din august este simbolică. 6 August este o sărbătoare plină de semnificații în calendarul creștin: Probrejenie sau Obrejenie (nume popular), adică Schimbarea la față a Domnului și prezintă în Calendarul popular pragul dintre vară și toamnă. Începând cu această zi, fructele, în special strugurii și prunele, sunt bune de gustat, deoarece devin pline de dulceață și savoare. Exista, în unele sate românești, obiceiul de a duce la biserică, în această zi, struguri și, după sfințire, după prima boabă gustată, se rostea zicala: „boabă nouă în gură veche”... Că vara-i dusă, ne convinge, cu versuri șăgalnice, ostrofădinfolclor: „Numa’ atâta-ivara, vară/ Până-îpatu’ mândrii-afară/ Dacă mândra patu-și mută/ Poți să știi, vara-i trecută.” *Mândra patu-și mută*...și, în această zi, este bine să te împaci cu cine ești certat!? Milostenia aduce și răsplată!

Un text cu miros de Gustar, dedicat acestei sărbători, scrie Camelia Radulian: „6 August-Schimbarea la față. De, azi, omule, nu te vei mai culca afară și nici nu vei mai dormi pe pământ. Căci pe sub el se vor ascunde lighioane, iar frigul nopții va avea lung tăiș. De azi, iarba va îmbătrâni pe câmpuri și va bate prima pală de galben în frunze. De la meseteci și fân va veni primul semn de toamnă. De azi, aminteste-ți, omule, că ești trecător și vezi cum înainte de a trece vremea ta, trece vremea tuturor lucrurilor pe care le atingi: poamele se coc, semințele se scutură, florile se ofilesc și se duc spre pământ. Dar tu nu-ți căzni azi sufletul cu amărăciune, nici nu-l certa, căci așa îți rămâne până va da din nou colțul ierbii. Ci ridică-ți ochii și însoțește-te azi cu oameni care înțeleg înaltul. Și schimbă-te. Și dacă ai fost rău, fă-te bun. Și dacă ai făcut rău, fă bine. Și dacă ai urât, iartă. Și dacă ai greșit, îndreaptă. Înțelepțește-te, căci curând vine toamna.”

La sfârșitul lunii iulie, în zilele 24-26, a.c., în frumosul oraș de pe malurile anticului Aluta (Alutus), s-a desfășurat a IV-a ediție a Festivalului de Poezie: „Râmnicul este metaforă.” Evenimentul a reunit poeți, scriitori și oameni de cultură din România și din străinătate, având ca scop promovarea valorilor culturale, dialogului intercultural și consolidarea relațiilor literare internaționale. Invitații de onoare au fost scriitori din Timoc (Banatul sârbesc): Dr.Hadzi Aca Kozokic-poet din Serbia și Mihajlo Vasilijević-poet, membru al Uniunii Scriitorilor din Serbia, iar din România- Prof. Florian Copcea, membru în conducerea Uniunii Scriitorilor din România- Filiala Craiova și membru al Uniunii Scriitorilor din Serbia. În prima zi, a fost lansat al doilea număr din an al revistei Vâlcea literară și volumul „Un milion de întrebări nespuse” al ziaristului Gheorghe Smeoreanu, membru al Uniunii Scriitorilor din România. Deschidem revista, mai suplă decât suratele anterioare, cu numeroase colaborări, rodul eforturilor redactorului-șef Nicolae Nistor și citim cu interes paginile lui Leo Butnaru: „Șah și boemă. Sau invers.” Un text melancolic și cu ironie amăruie. Am decupat o zicere memorabilă: „Romanul perfect nu trebuie terminat” spunea el. Altfel începe să fie judecat. Adevăratul joc a fost transformarea, nu șahul. Din oameni în umbre, din idei în vorbe, din pasiune în oboseală. Șahul acela scurt a durat prea mult. Mai mult decât am știut să ducem. Același autor palpează, „Beregata timpului.” Cu „Elogiul boemei”, este citit Daniel Corbu, iar Mihai Mustățea este exegetul lui Nicolae Drăghici și „Introducere-a în lirica neomodernistă.” Alți semnatari: Nicolae Postolache, Cristian Ovidiu Dinică, Ion Dulugeac. Ne delectează cu poeme: Mioara Ohâi, George Vigdorovits, Florica Munteanu-Cuc, Elena Natalia Călinescu, Anita Elena Beloiu, Luminița Giurgiu, Andrei Guțu, Marinela Belu-Capșa, Andrei Codoi, Vali Nuțu, Iulia Lixandru, Nicolae Nistor, Viorica Toacă Osipova, Dan Mittrache, Anda Mittrache, Nicuță Ioan Lungu, Florian Copcea, Hadzi Aca Kozokic și Mihajlo Vasilijević. La final, Cronică revistelor. Bună citire!

De la Aluta, pe Argeș în sus, la revista Curtea de la Argeș. Editorialul academicianului Gheorghe Păun- Nevoia de recatehizare-ne invită la meditații. Prilejul este lansarea academică la propriu a cărții „Catehism filosofic,” de ÎPS Calinic Argeșeanul. Această carte este remarcabilă, începând cu amploarea proiectului: două milenii și jumătate de filosofie, din antichitatea greco-chineză până în zilele noastre, evaluează filosofii cu măsura intransigentă a Cărților Sfinte. Adrian Alui Gheorghe își numește sugestiv cuvântul-înainte: „Calea, Adevărul și Viața, în lumina filosofiei și credinței”. Las în seama cititorului lectura cărții și a rândurilor din editorial. Domnul Eminescu scris-a la Toate-s vechi și nouă toate: „au-

tori care nu știu a scrie o frază corectă, oameni de stat care nu pot justifica nici săvârșirea școlii primare, advocați fără știrea lui Dumnezeu (...), generali care nu știu a citi o hartă, subprefecți ieșiți din pușcărie, legiuitori recrutați dintre stâlpii de cafenele (...), iată banda ocultă care guvernează azi România” (Timpul, 12 septembrie 1878). S-a schimbat ceva, dragi cititori?! Astăzi ca și-atunci! „Statul este acea bandă de tâlhari care a avut succes”(Această celebră replică aparține gânditorului creștin Sfântul Augustin, din opera „De Civitate Dei”-Despre Cetatea lui Dumnezeu 412-426 e.n.).

Horia Bădescu, în „Omule de tinichea,” episodul al treilea, este bântuit de: „Fantasma ucenicului vrăjitor.” Acesta vrea să ne dea fericirea cu de-a sila și a furat bagheta magică fără să știe prea bine la ce folosește și s-ar putea s-o scape din mână. Și noi credem aidoma. Iar Ioan Roxin așază câteva repere la: „Ce pare să gândească Inteligența artificială”. Un eseu al lui Ioan Șt.Lazăr: „Miorița, o lectură deschisă. Mesajul înaintea morții”, ne deschide noi interpretări. Mai publică Alexandru Mărchidan, Acad. Mircea Dumitru, Sara Mina, Mariana Nicolae, Theodor Codreanu, Nicolae Mareș, Eufrosina Otlăcan, Dan D.Farcaș, Ioan Florin Stanciu, Raia Rogac, Iulian Rusnovschi, Mihai Posada, Lilica Voicu-Brey, Dana Dad, Marin Iancu, ÎPS Calinic Argeșeanul, Florin Șindrilaru, Rodica Lăzărescu, Angela Simionca, Nicolae Melinescu, Paula Romanescu, Dan Anghelescu și Narcis Zărnescu.

Să trecem munții, la Cluj. Mai întâi la Apostrof, număr dedicat memoriei regizorului Vlad Mugar. Ion Vartic, în editorialul lui, notează zile și întâlniri cu marele regizor, cu titlul: „Ce ar fi să vă fac un Hamlet?” La rubrica Estuar, cronica Mirelei Nagăț se aplică paginilor din cartea lui Răsvan Voncu: „Profiluri literare clujene.” Ștefan Melancu o însoțește în „Un tablou al literaturii clujene.” Pentru Ioan Cristescu, Cezar Ivănescu-85 de ani de la naștere, este un: „Maratonist pe cont propriu.” Autor polivalent, neîndurătorul Cezar Ivănescu cântă cu o voce inconfundabilă poezia la porțile Raiului, un trubadur medieval la porțile castelului în căutarea iubirii sublime și a eternității. La noul roman al Andreei Răsuceanu „Hemiptera”, Mircea Moț aude „Nesfârșitul plâns al cicadelor.” Dosarul-ul îl are împricinat pe: „Vlad Mugar, extrem-contemporanul nostru”, judecator Marta Petreu; în complet se înscrie și Roxana Croitoru. Puncte-le de reper din: „Ion D. Sîrbu-V un zugrav al chipului nostru etnic”, sunt trasate de Vasile V.Filip. Se întâmplă în lume- „Festivități castelane în onoarea reginei Elisabeta I.” Maestru de ceremonii, Ruxandra Cesereanu. Nu voi fi apostrof-at pentru uitați?!

La Steaua, citim o radiografie pentru „Elite iluministe” a istoricului Ovidiu Pecican. Catalizatorul este Ioan Budai-Deleanu și a lui „Țiganiada.” În epopee, vocile dezbat teme fundamentale pentru o națiune care se naște: ce este libertatea? este ea potrivită pentru un popor needucat? care este granița dintre istorie și mit? cum trebuie să sune limba literară? Ce părere au pseudo elitele noastre politice? Mircea Popa, într-un studiu mai amplu, descrie: „Traseul unui specialist: Nicolae Cartoian.” N. Cartoian a cunoscut o recunoaștere națională și internațională care face cinste nației din care face parte. Păcat că astăzi pare să fie tot mai îndepărtat și mai cufundat în cețurile neguroase ale unui teritoriu cu strălucire apusă. „Interesul pentru literatură se deplasează spre documentul istoric, biografic, pe datele și evenimentele concrete ale vieții umane”, declară Ion Pop în dialogul cu Daniil Iftimie în cronica la „Despre Existență”, Gheorghe Glodeanu creionează un ingenios portret în oglindă al scriitorului devenit septuagenar, dar care nu și-a pierdut tinerețea spirituală. Un portret al omului care scrie, realizat din cuvinte, nu din culoare. Cine-i scriitorul? Ați ghicit: Mircea Cărtărescu.

La Iași, pentru Convorbiri literare. La Atitudini, Cassian Maria Spiridon continuă studiul: „G. Ibrăileanu în paginile dedicate lui Eminescu”. Pentru Ibrăileanu, în studiul „Postumele lui Eminescu,” Poetul este și rămâne cel propus de Maiorescu în ediția apărută în decembrie 1883, viziune restrictivă, la care în timp, la rândul său, va renunța. Și în acest număr, pentru Preasfințitul Părinte Timotei Prahoveanu în dialog cu Aura Christi: „Îngerii cântă în rai în limba lui Eminescu și Brâncuși”. Ioan Aurel Pop ne dă o lecție în „Eminescu, eternul” de ce trebuie omagiat Poetul, nu doar la anumite date, ci oricând altcândva. Eminescu este actual și pentru că mai avem multe de împlinit din visul său, ca să merităm Țara aceasta și ca să o putem lăsa cu demnitate urmașilor. Cazul Octavian Goga este sub judecata lui Ion Papuc în: „Octavian Goga în Istoria...lui G. Călinescu” și a lui Mircea Popa: „Atac la adresa culturii naționale”. Prin „Ceața, o tăcere optică”, îl zărim și citim pe nelipsitul Gheorghe Grigurcu. Își continuă studiul „Percepțiile dintâi ale modernității în scrisul istoric românesc”, Gheorghe Cliveti, cu episodul VII. Adrian Dinu Rachieru analizează „Capcanele sorescianismului și visul nobeliar.” Romanul-fluviu „În preajma revoluției”, de Constantin Stere constituie o mărturie literară de o remar-

cabilă amployare și profunzime asupra destinului Basarabiei de la finele secolului al XIX-lea și începutul celui următor. Este tema lui Vasile Spiridon în „Constantin Stere (1865-1936) Fenix Basarabiae”. Despre o scriere pe care autorul o numește „baladă arhetipală”, este cronica lui Nicolae Peiu: „Daciana de Ion Druță”, „Gellu Dorian continuă serialul: „Eminescu, așa cum l-am visat.” De neocolit, pentru admiratorii „divinului critic”, studiul lui Ion Simuț: „Tinerețea exemplară a criticului G.Călinescu.” Moraliste, eseist și stilist din stirpea lui Cioran, Octavian Paler, de la a cărui naștere a trecut un secol, e un performer al drumurilor imaginare, al „călătoriilor interioare”, cum le numește el. O asemenea călătorie face Constantin Coroiu cu: „Viciul memoriei și aventura conștiinței.” Dascălul de literatură română veche din întâiul meu an de student al Universității București-Al. Piru, este reînviat de un alt învățăcel Marin Iancu: „Al.Piru și revista Jurnalul literar.” Ovidiu Pecican ne surprinde prin originalitatea studiului: „Finitudinea pământescă și nostalgia absolutului: Reveria cosmică a lui Constantin Noica.” Neliniștitul Dan Culcer revine: „Colonialism clasic, inginerie identitară și legislația memoriei.” O propunere lirică: Nikola Madzirov, de origine balcanică, o strofă: „Suntem rămășițele unei alte ere./ Iată de ce nu pot/ vorbi despre casă sau despre moarte/ ori de dureri previzibile.” Oare, există „Frica de George Enescu?”, cum scrie Alex Vasiliu. Nu-l uităm pe Valentin Talpalaru cu a sa compresă REVISTELOR și lectură vară!

Revista Ramuri din iulie este ilustrată cu lucrări de Dan Palade. Cum A.I. este la ordinea zilei, editorialul Gabrielei Gheorghisor atacă frontal: „Domnul A.I., autorul „. Debutul articolului este într-o notă jucăuș ironică: „Autorlăcu este o boală veche, iar fiziologia scrisă de Ion Heliade Rădulescu în veacul al XIX-lea, « Domnul Sarsailă, autorul », rămâne și azi o lectură savuroasă.” Veleitarii au sufocat redacții și edituri, cu șanse sau nu, dar cu victime. În zilele noastre o stafie umblă prin lume; stafia A.I. este domnul Sarsailă actual. Autorii tutelați de A.I. , veleitarii obraznici sunt numiți de autoarea editorialului, cu o sintagmă memorabilă, care va face carieră- „autori”- vampir. Inteligența artificială rămâne o sabie a lui Damocles. De la semnal(e)-le lui Nicolae Prelipceanu: „O caracatiță fără început și sfârșit”, sârim la focus-ul lui Cristian Pătrășconiu, care se dirijează spre cărțile lui „Cristian Vasile x 3. Cele trei cărți intrate în focus sunt: „Un cameleon și virtuțile oportunismului Mihai Ralea O biografie politică”, „Literatura și artele în România comunistă”, „Viața intelectuală și artistică în primul deceniu al regimului Ceaușescu.” Este impresionant recordul editorial al unuia dintre cei mai importanți și mai riguroși istorici de azi. Recenzia lui Mihai Ghițulescu la cartea lui Ștefan Petrescu: „Arendașii din Vechiul Regat” are un titlu adecvat: „Pământ și oameni. Moduri de întreținere”. Călin Vlasie este un exeget pertinent al liricii. În revistă este prezent cu studiul „Poezia la 2025.” Robert Șerban în dialog cu Dan Palade, rezumă: „Chiar și fără aplauze, poți trăi.” La Ramura traducerilor, Gabriela Păsărin este prezentă cu: „Tragicul obișnuinței sau despre impresia de tragic,” cronică la volumul „Elefant și alte povestiri”, de Raymond Carver. La carnet plastic, Dan Davidescu realizează medalionul „Dan Palade-un optzecist altfel.”

Revista Orizont trimite raze la: „Trecute vieți de cărți și cărțile”, o parafrază a lui Alexandru Oravițan după „Trecute vieți...”, de Constantin Gane. Nu poți avea toate cărțile din lume. În această constatare pe jumătate comică, pe jumătate melancolică, e concentrată una dintre cele mai bune intuiții ale lui Radu Paul Gheo din „Viața de după carte.” Ubicuul Cristian Pătrășconiu, în dialogul cu medicul Lucian P. Petrescu, ascultă la stetoscop: „Inima: un scâncet, o speranță.” La Anchetă revistei, realizată de același neobosit Cristian Pătrășconiu: „Cititorul ideal: curios, incomod sau insomniac”, răspund CHAT GPT, Adina Dinițoiu, Adrian Lesenciuc, Antonio Patraș, Andreea Răsuceanu, David Seko, Vasile Spiridon și Costel Stancu. Mircea Dumitru publică eseu „Cultură, cunoaștere, natură umană”, „Toți oamenii, prin natura lor, tind spre cunoaștere”, spunea vechiul și actualul Aristotel. Din pagină, ca un ecou, o poezie: „Nu pot să mă plîng”, de Ileana Mălăncioiu. „Nu pot să mă plîng de foame,/ Hrana mea din ceruri vine,/ Dar mi-e teamă pentru zeul/ Ce se va hrăni cu mine.// Sînt prea neagră, sînt prea tristă,/ Jertfa mea poate să-i pară/Și mai slabă decât este,/ Și mai rea, și mai amară.// Sîngele-ar putea să-l verse/Într-un câmp frumos cu maci,/ Carnea ar putea rămâne/ Să se-mpartă la săraci.” Noi, iubitorii de poezie, suntem mai săraci fără Ileana Mălăncioiu! O lectură instructivă este mini-interviu: „Din nou despre mica Vienă”, cu scriitorul Cornel Ungureanu. De la englezi, omenirea a moștenit, printre altele și jocul de fotbal. Nu este de mirare că pentru Valentin Constantin și pentru mulți dintre noi a fost: „Acronimul zilei: FIFA”, Pagina cu Tur de orizont și Cronică măruntă este scrisă de aceeași Anemone Popescu.

Și popasul la România literară, nr.29-30. Pe copertă, două titluri înscrise te acaparează și te trimit la paginile din interior. (Continuare în pag. 14)

Itinerar cultural

ASOCIAȚIA SENIORILOR

Simona Maria KIS

01 August 2026

NU SE MAI RENOVEAZĂ BISERICA DIN CIMITIRUL DE LA ȘIRINEASA?

În 2017 în cimitirul din Șirineasa a fost înhumat Constantin Poenaru (1951-2017) lângă Biserica care trebuie să fie monument de patrimoniu (sfârșitul sec. XIX). O bijuterie arhitectonică care nu trebuie să dispară și care atestă libertatea de cult din cea mai importantă perioadă istorică a României...

07 August 2026

APA GREA ȘI UZINA „G” S-AU NĂSCUT LA RÂMNICU VÂLCEA

La Biblioteca Județeană Vâlcea Forumul Cultural al Râmnicului a sărbătorit 50 de ani de la obținerea primei picături de Apă Grea (1976) pe instalația pilot care avea să fie macheta viitorului Combinat de Apă Grea de la Turnu Severin. De organizarea acestei manifestări s-a ocupat însuși unul dintre inventatori, Domnul Doctor Fizician Mihai Dorel Constantinescu, vicepreședintele Forumului... Sala a fost arhiplină! Domnul Constantinescu este autorul machetei monumentului *Picătura de Apă Grea* pe care l-a proiectat cu ajutorul Inteligenței Artificiale.....

09 August 2026

GHEORGHE CĂRBUNESCU A ÎMPLINIT 83 DE ANI

Inginerul Gh. Cărbunescu, Expert Tehnic Judiciar și interpret de Romante, iată, la 83 de ani a fost sărbătorit la Biblioteca Județeană Vâlcea pentru întreaga activitate și pentru împlinirea vârstei...

Partea a doua a manifestării s-a desfășurat la restaurantul vis a vis de Poliție într-o atmosferă de mare ținută și originală.

La Mulți Ani! Gheorghe Cărbunescu ție și soției tale!

REZULTATE CONTRADICTORII LA EVALUAREA NAȚIONALĂ 2026

Moto: „Nu învățăm pentru școală ci pentru viață” (SENECA)

Gheorghe PANTELIMON

Pentru elevii claselor a VIII-a cursurile s-au încheiat pe 12 iunie 2026. În perioada 8-12 iunie s-a realizat înscrierea candidaților la Evaluarea Națională, iar probele scrise s-au desfășurat între 22 și 26 iunie, după cum urmează: pe 22 iunie la Limba și literatura română, pe 24 iunie la Matematică, iar pe 26 iunie la Limba și literatura maternă, pentru elevii care aparțin minorităților naționale. Pentru susținerea examenului s-au înscris 148.268 de candidați din cei 162.616 aflați în evidențele școlare la începutul anului de învățământ 2025-2026 și s-au prezentat la probele scrise 143.251 de absolvenți, rata de participare de 96,6%, fiind cea mai bună din ultimii cinci ani; diferența de 14.348 de elevi poate fi explicată prin faptul că unii au rămas corigenți sau repetenți sau din diferite motive nu au avut situația școlară încheiată pentru a se prezenta să susțină testarea. De asemenea, rezultă că 5017 candidați înscriși nu s-au prezentat la examen. Anul acesta au susținut examenul absolvenții de gimnaziu care au intrat în clasa pregătitoare în anul școlar 2017-2018, în total 174.567. Dintre aceștia 11.951 nu mai apar în evidențele din anul de învățământ 2025-2026.

La Limba și literatura română elevii au avut de rezolvat cerințe de înțelegere a textului și exerciții de gramatică. Au primit două texte suport: un fragment din volumul „Mesteceni de hârtie”, de Veronica Niculescu și un fragment din cartea de călătorii „Agutoki. Impresii de călătorie din Papua Noua Guinee” de Carmen Strungaru.

La subiectul al doilea li s-a cerut să redacteze un rezumat de 100-150 de cuvinte al textului despre Vladimir și animalele salvate de acesta. Nu înțelegem de ce nu se mai formulează subiecte din clasicii literaturii române. Profesorii de specialitate au apreciat că gradul de dificultate al subiectelor a fost mediu, iar acestea urmează modelele după care elevii s-au pregătit pe parcursul anului școlar. La Matematică, structura subiectelor a fost similară celei din anii precedenți. Primele cerințe au fost accesibile, dar ultimele exerciții au solicitat mai multă atenție, capacitate de analiză și o înțelegere aprofundată a conceptelor matematice, au apreciat profesorii.

Specialiștii în educație susțin că subiectele de la probele scrise din cadrul Evaluării Naționale 2026 nu au fost mai grele decât în anii trecuți. Însă mulți elevi au afirmat că a fost unul dintre cele mai dificile examene, iar subiectele au fost prea grele comparativ cu sesiunile anterioare. În opinia lor, la Gramatică erau multe capcane, iar problemele de Geometrie au fost foarte complicate, de aceea mulți au luat note mai mici decât la simularea examenului.

Rezultatele inițiale au fost afișate pe 30 iunie, nu pe 2 iulie cum era înscris în calendarul Evaluării Naționale, comunicat din timp de Ministerul Educației și Cercetării.

Rata de promovare la nivel național, înainte de soluționarea contestațiilor, a fost de 79%, mai mică decât în iunie 2025 – 83,2%. La Limba și literatura română 117.000 (81,8%) dintre candidați au obținut note peste 5, 26.251 au picat, iar 398 au luat nota maximă 10. La Matematică rezultatele au fost mai slabe: 100.000 (74,3%) au avut note peste 5, 4325 au picat și 86 au realizat punctajul maxim. La nivelul țării s-au înregistrat doar 7 medii de 10, cele mai puține din intervalul 2011-2026. Spre exemplu, în 2020 – în condițiile pandemiei de COVID 19, au fost 839, în 2024 – 74, iar în 2025 – 85, regresul fiind evident. Medii de 10 au luat trei elevi care învață în școli din municipiul București și câte unul din Târgu Jiu, Târgu Mureș, Iași și Ploiești. Și anul acesta s-au constatat discrepanțe mari în pregătirea elevilor care învață în școli din mediul rural comparativ cu cei din urban. Spre exemplu, la Matematică, 42,56% dintre elevii de la sate nu au obținut note de trecere, față de 15,49% dintre candidații care învață în școli din municipii și orașe.

La nivel național candidații au depus în total 14.176 contestații, 4,79% din numărul total de lucrări, mai puține comparativ cu anul 2025. Situația pe discipline de învățământ a fost următoarea: 8981 pentru lucrări la proba de Limba și literatura română, 4888 pentru Matematică și 307 pentru Limba și literatura maternă. Pentru 8.696 lucrări notele au fost modificate prin creștere, pentru 4.265

prin scădere, iar pentru 1215 lucrări notele au rămas nemodificate.

Pe 8 iulie 2026 s-au publicat rezultatele finale, în urma soluționării contestațiilor. Dintre cei 143.251 candidați prezenți la examen 113.316 (79,1%) au obținut medii mai mari sau egale cu cinci, creșterea fiind nesemnificativă. 29.935 (20,9%) nu au promovat examenul. Numărul total al mediilor de 10 a rămas neschimbat (7). O rată de promovare peste media națională s-a înregistrat în municipiul București – 92,2% și în județele Cluj – 90,3%, Prahova – 83,6%, Argeș – 81,4% și Timiș – 79,5%. La polul opus se situează școlile din județele Călărași – 65,1%, Caraș-Severin – 66,9%, Teleorman – 67,4% și Vaslui – 69,5%.

Peste o treime dintre absolvenții gimnaziului din mediul rural – 36,3% nu au promovat examenul, în timp ce în mediul urban procentul este de peste trei ori mai mic, respectiv 11,54%.

Ministerul Educației și Cercetării a recunoscut că există aceste decalaje, pe care încearcă să le diminueze cu ajutorul unor proiecte cum este Programul Național de Reducere a Abandonului Școlar, prin care se oferă elevilor ore de pregătire suplimentară, însă în opinia noastră problema este mult mai complexă. Unii sociologi pun accentul pe mai buna finanțare a școlilor care este determinată de resursele locale și aduc ca argument că în județele cu orașe mari și cu un nivel ridicat de dezvoltare elevii au obținut cele mai bune rezultate. Este o realitate că învățământul din țara noastră este subfinanțat și trebuie să devină cu adevărat o prioritate națională, conform legii.

În județul Vâlcea s-au înscris la Examenul de Evaluare Națională, sesiunea iunie 2026, 2510 candidați din cei 2758 absolvenți ai clasei a VIII-a. Probele s-au desfășurat în 25 de centre de examen. Înaintea soluționării contestațiilor 1871 candidați au obținut medii mai mari sau egale cu 5, rata de promovare fiind de 76,3%. Rezultatele finale scot în evidență performanțe notabile în școlile din municipiul Râmnicu Vâlcea. Regretăm că la nivel județean nu s-a înregistrat nicio medie de 10, cea mai mare fiind 9,92. De asemenea niciun elev nu a obținut nota 10 la matematică, în schimb la Limba română s-au înregistrat 9 note de 10. Rezultate meritorii au obținut elevii clasei a VIII-a C de la Colegiul Național de Informatică „Matei Basarab” Râmnicu Vâlcea: 23 din 29 au obținut medii peste 9 la Limba și literatura română, rezultând o medie generală de 9,28. Topul unităților de învățământ fruntașe arată astfel: Școala Generală „Discovery Kids”, Colegiul Național de Informatică „Matei Basarab”, Colegiul Național „Alexandru Lahovari” și Școala Gimnazială „Take Ionescu” din municipiul Râmnicu Vâlcea.

În perioada 13-20 iulie, absolvenții clasei a VIII-a, care au promovat Evaluarea Națională, au completat opțiunile în fișele de înscriere în liceu; pe 22 iulie a avut loc repartizarea computerizată a acestora, iar între 23 și 28 iulie și-au depus dosarele de înscriere la unitățile de învățământ liceal în care au fost admiși. Au fost repartizați în licee 119.484 din cei 119.610, cu opțiuni. Au rămas nerepartizați 126 de candidați, iar la nivel național au rămas 33.668 locuri libere, cele mai multe la liceele tehnologice. În unele licee teoretice s-a intrat cu medii sub 5, o situație anormală.

Rezultatele obținute de elevi la Evaluarea Națională – 2026 nu sunt pe măsura cerințelor și așteptărilor, conform unor aprecieri sunt dezastruoase. Elevii promoțiilor viitoare trebuie să învețe și să muncească mai mult, să dea dovadă de seriozitate și determinare în pregătire, cadrele didactice să pună un accent mai mare pe creșterea calității și eficienței procesului instructiv-educativ, iar părinții elevilor să se implice mai activ, permanent, în problemele formării copiilor lor pentru exigențele actuale și viitoare ale societății românești. Toate acestea trebuie să se producă pe fondul unei reforme profunde a sistemului de învățământ. Măsurile adoptate recent de Guvernul României au efecte negative asupra educației.

Este nevoie de investiții mai consistente în învățământ, în școli, de o mai bună motivare a profesorilor, prin creșterea salariilor, de burse de merit și stimulente pentru elevii care obțin performanțe și de ajutoare pentru cei care provin din familii cu venituri mai mici, mai ales din mediul rural.

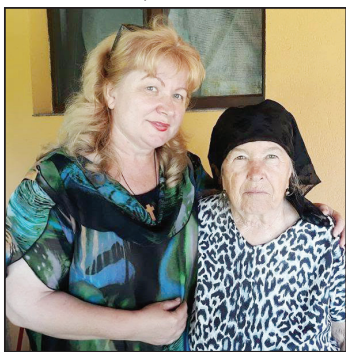
Urăm mult succes elevilor admiși în învățământul liceal!

AU ÎNFLORIT CRINII PUȘI DE TINE, MAMĂ

Zenovia ZAMFIR

Locul în care m-am născut și am copilărit este locul cel mai sfânt pentru mine. Cu cât călătoresc mai mult, cu atât mai mare este dragostea mea pentru satul și ulița copilăriei. A rânduit Bunul Dumnezeu să văd lumina zilei la sat, acolo unde s-a născut veșnicia, cum spunea Blaga... „Copilo, pune-ți mâinile pe genunchii mei./ Eu cred că veșnicia s-a născut la sat” - poezia „Sufletul satului”.

În lumea fascinantă de la țară, ne-am bucurat de libertate, de jocurile și „năzbâțiile” specifice vârstei: la furat de cireșe de la „Cocoana”, la scăldat, la păscut vaca, în vacanța de vară mergeam la Colectiv... În serile calde de vară, toți cei 34 de copii apropiați de vârstă, din cei 50 de copii câți eram pe uliță, ne adunam la poarta casei noastre, din fața Bisericii, eram și noi 4 frați, și ne jucam diverse: fotbal, țară, țară vrem ostaș, podul de piatră... era o „hărmălaie” de tot dragul, abia reușeau părinți să ne trimită la culcare. A fost cea mai frumoasă perioadă a vieții. Deși în cursul zilei fiecare muncea în propria gospodărie, serile erau pline de vivacitate și de neastâmpăr. În adolescență, sâmbetele și duminicile mergeam la „fedeleș”, un obicei de nuntă care se organiza sâmbătă seara la casa ginerelui.

Tineri și vârstnici jucau: hore, sârbe, învățate, acompaniați de o orchestră de lăutari până târziu în noapte. Duminică seara mergeam la Bal, la Căminul Cultural din localitate. Îmi aduc aminte cu drag cum ne aștepta în prag, Mama ! Indiferent de unde și la ce oră veneam, Ea era acolo sau la poartă, uneori. La plecare ne petrecea cu privirea până dispăream din raza ei vizuală. Acum, după zeci de ani, rememorăm cu nostalgie și bucurie acele clipe minunate iar amintirile ne copleșesc și rămân comoara cea mai de preț a tinereții noastre. Satul meu este parte din comuna Stănești, locul de obârșie al Patriarhului Justinian Marina. Dumnezeu m-a binecuvântat să lucrez la Biblioteca Județeană „Antim Ivireanul” Vâlcea, „Casa Cărții” vâlcene, să fiu pe frontispiciul instituției de cultură, onoare pe care am dobândit-o ca urmare a sprijinului acordat la finalizarea lucrărilor de construcție, să am acces la documente și timp de cercetare, să pot organiza manifestări și simpozioane culturale – religioase în memoria marelui ierarh vâlcean, considerat de unii cercetători „Un Patriarh Providențial” (academicianul Emilian Popescu, domnul Dan Ciachir). Din drag de locurile natale și ca o datorie față de înaintași, în ultimii ani m-am ocupat de cercetarea vieții și activității „Vrednicului de pomenire Patriarhul Justinian Marina” publicând mai multe cărți. Hărăzit de Bunul Dumnezeu să conducă „Corabia Bisericii Ortodoxe Române”, în acele vremuri tulburi, între anii 1948 – 1977, marele ierarh vâlcean a reușit să mențină vie: credința, tradițiile și învățătura creștină. „Cu mult curaj și echilibru, diplomatie și tenacitate, a încercat să apere Biserica de loviturile sistematice ale puterii politice, alegând calea unei dârze rezistențe, camuflate sub un discurs «favorabil» pentru liderii comuniști. S-a opus din răspuneri abuzurilor și ingerințelor partidului-stat în viața Bisericii și încercării acestuia de a transforma Biserica într-o instituție neputincioasă, tolerată și discreditată, cu un rol nesemnificativ în societate. Cu mult curaj și echilibru, diplomatie și tenacitate, a încercat să apere Biserica de loviturile sistematice ale puterii politice, alegând calea unei dârze rezistențe, camuflate sub un discurs «favorabil» pentru liderii comuniști. S-a opus din răspuneri abuzurilor și ingerințelor partidului-stat în viața Bisericii și încercării acestuia de a transforma Biserica într-o instituție

neputincioasă, tolerată și discreditată, cu un rol nesemnificativ în societate” –, spunea Părintele Patriarh Daniel, cu prilejul comemorării a 40 ani de la trecerea la Domnul a Patriarhului Justinian Marina. Am avut ocazia să –l întâlnesc pe părintele Arsenie Papacioc, la Techirghiol și mi-a zis: „Justinian Marina a fost cel mai tânăr și cel mai longeviv patriarh, hărăzit de Bunul Dumnezeu să conducă Biserica Ortodoxă Română la liman”. Multe și frumoase sunt mărturiile celor ce l-au cunoscut sau i-au studiat viața și activitatea. „Cercetarea istorică sine ira et studio a dovedit că vrednicul de pomenire patriarh Justinian a fost un slujitor providențial pentru Biserica noastră, salvând Biserica Neamului de la distrugerea ei. După o viață de permanentă luptă împotriva comunismului ateu în care Biserica, pe care a cărmuit-o cu binecuvântarea lui Dumnezeu, nu numai că a supraviețuit, dar a și înflorit, pătrunzând norii vremurilor și vâltoarea lor, Patriarhul Justinian a trecut la cele veșnice la 26 martie 1977 și a ales să-și doarmă somnul de veci în voievodala bisericească a Mănăstirii Radu Vodă din București”, a rostit înaltpreasfințitul Părinte Varsanufie, Arhiepiscopul Râmnicului, în bise-rica cu hramul „Sfântul Mare Mucenic Gheorghe”

a Mănăstirii Suiești, la data de 26 martie 2019, cu prilejul împlinirii a 42 de ani de la mutarea sa la cele veșnice. Mari emoții și multe bucurii trăiesc de fiecare dată când în drumul spre casa părintească trec pe lângă Mănăstirea Suiești construită în perioada 2015-2017, spre Slava lui Dumnezeu și spre aducerea aminte de marele nostru înaintaș. Mulțumesc Bunului Dumnezeu că fac parte dintre cei ce au pus o „cărămidă” la temelia Sântului Lăcaș. De câteva zile, locurile copilăriei mele au căpătat alte valențe, ale dureri, acum găsesc poarta închisă și lumina stinsă. Nu credeam că voi învăța a trăi și a muri în același timp ! Plecarea Mamei în veșnicie m-a secat la suflet. „Mama este începutul tuturor începuturilor.” (Grigore Vieru) „Dumnezeu nu putea fi pretutindeni, așa că a creat mamele.” (Rudyard Kipling)

Pentru oricare dintre noi „Mama este ființa cea mai dragă”, nu mi-am imaginat niciodată cum „va fi, când nu va mai fi”, o știam acolo în casa cu prispă, construită cu multă trudă împreună cu tata, în grădină săpând: legumele, porumbii, via, între florile ce împodobesc aleile, o găseam „robotind” tot timpul. Casa părintească din spatele Bisericii și la mică distanță de cimitir este astăzi pustie și rece. În satul meu minunat, așezat pe coama unui deal, înconjurat de o pădurice cu salcâmi, vegheat de o mică pădure din stejar și alte conifere, scăldat de apele reci ale pârâului Cerna, acum este liniște, prea multă liniște, noi copiii ne-am răspândit prin lume, părinți au plecat încet, unul după altul, doar din când în când se mai aude clopotul vestind o nouă plecare în țara de dincolo de nori. Părintele Vasile Ioana în lucrarea „Cartea familiei”, spune „Pentru copil, mama este „candela aprinsă” din viața lui, ea este călăuzitoarea și povățuirea lui, este înger pe pământ. Altfel spus, mama este totul pentru copil – izvor de viață, de iubire, de jertfă, de empatie și de iertare”. În satul meu pâinea-i mai gustoasă, apa de izvor e mai limpede și rece, cerul e mai senin și viața e mai frumoasă. Aici e baștina. Este locul cel mai drag pe lume pe care îl duc în suflet peste tot unde pașii mă poartă. În satul meu, Mama avea cei mai frumoși crini. În satul meu, astăzi este tăcere, o tăcere care mă doare. Privesc de pe prispă turla Bisericii și văd aievea chipul Mamei. Îi șoptesc în gând, am venit acasă, Mamă, mi-e tare dor de voi, părinții mei dragi ! Au înflorit crinii puși de tine, Mamă !

GHEORGHE DUMITRAȘCU: „OAMENI ȘI FAPTE DIN ISTORIE”... (Urmare din pag. 3)

Gheorghe Dumitrașcu demonstrează că istoria nu poate fi redusă la date și cronologii. În spatele fiecărui eveniment există oameni, idei, interese, idealuri, conflicte și alegeri. Cartea este, în ultimă instanță, un apel la responsabilitatea memoriei. Ea ne spune că un popor care își cunoaște înaintașii poate înțelege mai bine prezentul și își poate construi mai lucid viitorul. Prin caracterul documentar, prin diversitatea temelor, prin perspectiva critică asupra unor perioade controversate și prin vocația pedagogică a autorului, volumul merită să fie citit nu numai de specialiști, ci și de profesori, studenți, elevi, oameni de cultură și de toți cei preocupați de istoria României.

„Oameni și fapte din istorie” este, în esență, o pledoarie pentru adevărul istoric și pentru recuperarea oamenilor care au înțeles că existența individuală capătă valoare atunci când se transformă în faptă pentru comunitate. Istoria trebuie să fie o școală a responsabilității. Într-o vreme în care valorile sunt adesea relativizate, iar memoria colectivă este amenințată de superficialitate, consider că este necesar să ne întoarcem la acei oameni care au înțeles că libertatea, cultura, educația și demnitatea nu sunt daruri primite fără efort. Cartea de față este, așadar, și o invitație la reflecție. În opinia mea, această carte poate fi așezată în rândul lucrărilor care contribuie la consolidarea memoriei istorice vâlcene și românești, deoarece autorul îmbină cercetarea istorică, experiența pedagogică și responsabilitatea intelectualului față de comunitate. Nu este întâmplător că la prezentarea volumului a fost subliniată contribuția lui Gheorghe Dumitrașcu la educația și cultura vâlceană, precum și preocuparea sa de a readuce în atenție personalități care au lăsat urme în istoria României. „Oameni și fapte din istorie” rămâne, astfel, nu numai o carte despre ceea ce a fost, ci și o carte despre ceea ce trebuie să învățăm din ceea ce a fost.

Itinerar cultural

12 August 2026

SENIORII EDITEAZĂ ȘI TIPĂRESC CĂRȚI LA EDITURA HOFFMAN

La această dată doi seniori și-a ridicat cărțile editate și tipărite la Editura Hoffman din Scornicești care funcționează „ceas” în incinta Stadionului (fost ultra modern, cândva!) din acest oraș grație dlui director Andy Barcan, un apropiat intelectual al vâlcenilor...

17 August 2026

LA CĂLIMĂNEȘTI A ÎNCETAT DIN VIAȚĂ MAMA LUI CONSTANTIN GEANTĂ

O parte din seniori au participat și prezentat condoleanțe familiei îndurerate în urma decesului Laviniei Geantă (1941 - 2026), soția lui Ion Geantă, nepot de frate cu celebrul Theodor Geantă. Slujba de înhumare a avut loc la Catedrala Sf Petru și Pavel din Călimănești în conducerea preoților Ilie Ceapă și Constantin Negrea...

21 August 2026

ELENA STOICA ȘI-A LANSAT CARTEA „CORABIA SALVATOARE” ÎN CADRUL FESTIVALULUI CÂNTECELE OLTULUI-CĂLIMĂNEȘTI 2026

La Centrul Multifuncțional Călimănești a avut loc lansarea cărții Elenei Stoica, *Corabia salvatoare*, în cadrul deschiderii Festivalului Cântecelor Oltului, Călimănești 2026... într-o atmosferă de sărbătoare la care au participat invitați de prestigiu. Un moment muzical a avut loc, susținut de violonistul Dumitru Vulparu, solistul Ion Lupu și un grup de cântăreți din vechea Formație Rapsozii Oltului din Râmnicu Vâlcea...

TABLETA PROFESORULUI DE ROMÂNĂ

DESPRE SENSUL ȘI EVOLUȚIA UNOR CUVINTE (1)

Marinela BELU-CAPȘA

SĂNĂTATE

În zilele acestea, când majoritatea știrilor se referă la starea de sănătate a populației, de situația din spitale și de salariile corpului sanitar de la noi, m-am gândit să fac o scurtă cercetare cu privire la originea cuvântului „sănătate”.

Se știe că în capitala Franței una dintre celebrele închisori se numește Prison de la Sante. De ce acest auster penitenciar din secolul al XIX-lea poartă un nume care evocă, de fapt, bunăstarea psihică și mentală a omului?

Numele „Prison de la Sante” este preluat de la denumirea străzii „La Sante”, pe care se află această închisoare, construită în anul 1867, după normele moderne ale acelor timpuri. La rândul ei, această stradă s-a numit așa după „Casa sănătății”, construită în secolul al XIII-lea, la ordinul reginei Marguerite de Provence, soția regelui Louis IX, cu scopul de a-i primi pe bolnavii de ciumă, folosită și în timpul pandemiei de ciumă din anul 1606.

În arondismentul 14 al Parisului, închisoarea La Sante, construită la ordinul reginei Ana de Austria, în anul 1867, este ultima mare închisoare intramurală care duce între zidurile ei peste 150 de ani de istorie penitenciară. Aici au fost găzduiți numeroși deținuți celebri ca Bernard Tapie- fost ministru, Guillaume Apollinaire- poetul și, mai recent, Nicolas Sarkozy, fostul președinte al Franței. Se pare că aici se poate obține o sănătate morală, cel puțin!

Să prezentăm etimologia cuvântului „sănătate”(în franceză „sante”) care desemnează o stare de funcționare normală și regulată, pe plan psihologic, a unui organism viu, a ființelor umane în special. Cuvântul provine din limba latină, „sanitas”, care înseamnă „sănătatea corpului și a spiritului”, provenit la rândul ei din cuvântul „sanus”, adică „sănătos, teafăr”. Acest cuvânt a fost folosit multe secole, sub diferite forme, după moda epocilor.

GEORGETA GHIONEA: „BÂNCILE RÂMNICULUI...”

(Urmare din pag. 6)

Pornind de la instituțiile de credit românești, de sfârșitul secolului al XIX-lea: Creditul Financiar Rural (1873), Banca Națională a României și Casele de Credit Agricol (1881) și amintind că „Până la sfârșitul secolului al XIX-lea au fost înființate numeroase case de economie și societăți de credit în diferite orașe ale țării” (p. 97), autoarea menționează că „Acest proces... a creat premisele apariției unor instituții similare și în localitățile din județul Vâlcea”.

Prima societate de acest fel din județ și a doua din Oltenia, după Banca Comerțului din Craiova... a fost Banca Vâlcea (p. 98), transformată, ulterior (1902), în societate anonimă pe acțiuni (p. 99). Au urmat Societatea Cooperativă Sentinela (1903), Banca populară Zăvoiu (1905), și, când legislația a permis, au luat naștere „societăți cooperative de credit și economie”, una dintre acestea fiind Banca Federală Cozia (pp. 100-101).

Analizând permanent legislația financiară a timpului, autoarea tratează și alte instituții bancare ale vremii: Banca Populară Căminul Învățătorilor Vâlceni (1926), Banca Ajutorul Sanitar Vâlcean (1927), Banca Populară Solidaritatea (1928), Banca Populară Ajutorul (1929), Banca Populară Albina (1930), Banca Populară Renașterea (1935), Banca Populară Muncitorul Vâlcean (1937), majoritatea afiliate Federalei Cozia.

În același domeniu, este analizată „Evoluția cooperativelor urbane de aprovizionare, producție și consum din Râmnicu-Vâlcea (1886-1948)” (pp. 116-125). Aici sunt amintite și analizate: Societatea de Ajutor Alecsiu (1886), Sentinela (1901), Unirea (1911), Matei Basarab (1913), Muntele Robu (1920), Mihai Viteazul (1929) și multe altele (pp. 117-118). Toate acestea au determinat autoarea să conchidă că a existat „un proces continuu de dezvoltare a formelor de asociere economică în intervalul cuprins între sfârșitul secolului al XIX-lea și anii imediat următori ai Celui de-Al Doilea Război Mondial” (p. 124) și că „activitatea băncilor analizate reflectă un rol esențial al creditului în modernizarea economiei și în integrarea comunității vâlcene în circuitul financiar al României moderne” (p. 128).

Din Postfață, semnată de specialistă Iustina Nica, menționăm: „Prezenta cercetare... oferă societății contemporane instrumente de înțelegere a modului în care structurile financiare contribuie la dezvoltarea economică și coeziunea socială” (p. 211).

Cartea prezintă nu numai interes economic, ci și un interes istoric, cultural și social, meritând să-i dăm atenția cuvenită.

26 iulie 2026,

TABLETA INGINERULUI PROGRAMATOR

ÎN 1990 GERMANIA FEDERALĂ A CUMPĂRAT REPUBLICA DEMOCRATĂ GERMANĂ

Leontina RUS

«„Eu zic să nu ne îmbătăm cu apă rece că ne dă dl Putin teritoriile pierdute înapoi. Și să facem și noi Intelectualii buni ai acestei Țări, Ceva. Din păcate eu cred că trebuie să renunțăm la Transnistria. Este cartoful fierbinte pe care ni-l dă dl Putin. Dar să vedem. Vă îmbrățișez pe toți. O zi bună! Ne trebuie o Grupare pașoptistă, haideți să ne adunăm.” **Cu stimă Ștefan Dumitrescu** (Sun, Aug 2 at 16:13 PM 2026)

„Nu, trebuie să le cumpărăm, Bucovina de nord și Basarabia istorică, după modelul RFG care a cumpărat RDG...Banul (aurul) este cel mai sigur agent al păcii! Dar noi, lașii, bine cum spui, n-am fost în stare nici să construim, atunci când nu ne dureau capul, Autostrada Pitești- Sibiu pe Valea Oltului... nici măcar Calea Ferată Rm Valcea - Piești cu nod de legătură scurt spre Curtea de Argeș...Câte simboluri au distrus nemernicii dintre noi!...Citiți cele două reclame de pe pagina 16 ale ziarelor Cultura vâlceană, Povestea Vorbii 21, Forum valcean... publicate continuu timp de șapte ani...și le vom mai publica!... E greu de acuzat vârful piramidei, căci, ăștia, post anul 2000 (și nu post anul 1945) l-au reînviat pe George Lesnea și au adus politica în întreg corpul ei (piramida) reușind ceea ce nu a reușit Partidul, decât după 1978: politicul se fie în toate, ... în cele ce sunt/ Și-n cele ce mâine vor ride la soare... Rezultă că, acum, după atâta fals și nerușinare trebuie să dispară politicul din Consiliile Locale (nu se poate ca atunci când se ia o hotărâre, echipele politice, ca pe terenul de sport, să alerge în colțuri, precum la tușă, și să sușotească cu antrenorul) și să existe (politicul) doar în Camerele Superioare asistate de reprezentanți religioși sau polițienești (ca să nu se muște de urechi sau să se linșeze unii pe alții)...Ai scris iubite prieten *Caragiale se pupă cu Stalin* și ultimile două romane, cât o Bibliotecă Națională a României...și *Râsul*, și *America*, *Calul Troian al omenirii*, dar timpul nu mai este cel al lui Caragiale. Acum nu mai sunt *Scrisori* scrise și dosite, și nici candidați cu buzunare doldora de bani. Astăzi guvernanții sunt politicieni fără avere (care așteaptă să o facă de la stat)...Astăzi tocmai ăștia conduc și, tot astăzi, nu-ți trebuie decât două- trei pensii de om sărac ca să cumperi un doctorat...

Semnalul s-a dat: cu putem trăi cu vecini dușmani, iar între marile puteri, Rusia și Ucraina, și Republica Moldova ne sunt vecini! Să ne înțelegem cu toți trei! ...Toți au Sf Treime în zeci de forme, iar pe Rahmaninov, Prokofiev și Șostakovici îi ascultă toată lumea!

...Și încă ceva, Lenin a fost singurul imperator care a sugerat și a dat libertate popoarelor ca și Nicolae al II-lea cel care a înțeles inteligența tineretului și a pus la adăpost Cruciașătorul *Potemkin* la Constanța, și care era și văr primar cu Regina Maria! ...În plus, contrar legii universale a puterii a dat ordin ca învățătura să se răspândească în interiorul poporului (*Învățați, învățați, învățați...*) și, tot așa, a fost singurul care a sugerat popoarelor lumii că pentru a exista, economiile lor, trebuie să facă *un pas înainte și doi pași înapoi...* Și rușii, și americanii și chinezii ne cer să fim din nou stăpâni pe propria soartă, adică suverani.

Și noi, încă, deștepții satului spunem, adăugăm, de ce să vaccinăm noi găinile și porcii și copiii noștri la Londra sau la Berlin!? De ce să iubim animalele și să nu le îngrijim? De ce să astupăm fundul vacii? De ce să tăiem merii și prunii de peste drum? ...Și să le cerem clar să ne spună de ce munții lor nu mai au apă și izvoare curate, și că pomii fructiferi i-au distrus de mult? Acum ne impun să legăm și ciocul cocoșilor?...” **Petre Cichirdan** (Sun, Aug 2 at 17:13 PM 2026)

Am surprins discuția asta de pe adresa de email a soțului meu, adresa Intol Press, și mi-am amintit de data de 21 iulie 1990, când TVR a dat concertul formației Pink Floyd condusă de Roger Waters, intitulat *The Wall* în Postdamer Platz pe 21 iulie 1990, Doamne ce sărbătoare! Pentru ca două luni mai târziu, soțul meu, să plece în delegație la Frankfurt pe Main și să aducă la Râmnicu Vâlcea vestea că Germania unită va fi condusă de ideologii din RDG iar RFG o va conduce economic...

VIAȚA ȘI CIOCOLATA

Ce este mai bun decât ciocolata?...
Viața!

KIS Peter
28 ian. 2022

LUIZA BORAC SAU DARUL DIVIN AL CREAȚIEI PIANISTICE

Cristian Ovidiu DINICĂ

Joi, 30 iulie, la Biblioteca Județeană „Antim Ivireanul”, a avut loc întâlnirea muzicală a membrilor Forumului Cultural al Râmnicului cu pianista **Luiza Borac**. Luiza Borac se înscrie în categoria pianistilor români care au reușit să îmbine tradiția școlii pianistice naționale cu exigențele interpretative ale mediului internațional. Formarea sa în România, urmată de specializarea în centre academice europene de prestigiu, a generat un profil artistic complex, definit prin rigoare tehnică, acuratețe stilistică și o orientare constantă către repertoriul românesc. Din perspectivă muzicologică, contribuția Luizei Borac este remarcabilă prin recuperarea, promovarea și contextualizarea creației pentru pian a unor compozitori fundamentali ai culturii române: **George Enescu, Dinu Lipatti și Constantin Silvestri**. Prin proiectele discografice dedicate acestora, Luiza Borac nu doar oferă interpretări de referință, ci și restituie publicului internațional un corpus repertorial insuficient reprezentat în literatura pianistică universală. Înregistrările sale au fost receptate favorabil de critica de specialitate, fiind apreciate pentru echilibrul dintre fidelitatea față de textul muzical și libertatea expresivă specifică interpretării moderne. Din punct de vedere interpretativ, Luiza Borac se distinge prin articularea clară a frazei, o paletă timbrală amplă și o atenție deosebită acordată arhitecturii formale. În

lucrările enesciene, abordarea ei pune în evidență structurile polifonice, idiomul modal și caracterul improvizatoric, elemente definitorii ale limbajului compozitorului. În interpretarea lui Lipatti, Luiza Borac valorifică dimensiunea poetică și rafinamentul stilistic, iar în Silvestri accentuează tensiunea ritmică și expresivitatea modernistă.

Carierea internațională a Luizei Borac, desfășurată în săli precum **Carnegie Hall, Concertgebouw Amsterdam** sau **Barbican Centre**, confirmă statutul ei de interpret matur, integrat în circuitul cultural european. Colaborările cu orchestre și dirijori de prestigiu

evidențiază versatilitatea repertorială și capacitatea de adaptare la diverse tradiții interpretative.

Dimensiunea academică a activității sale este consolidată prin obținerea titlului de **doctor în muzicologie**, cu o teză dedicată creației enesciene pentru pian. Această cercetare contribuie la dezvoltarea studiilor enesciene contemporane, oferind perspective analitice relevante asupra unui repertoriu complex și adesea insuficient explorat.

În ansamblu, Luiza Borac reprezintă un reper al interpretării pianului românesc în context internațional, un artist care îmbină performanța concertistică, cercetarea muzicologică și angajamentul cultural într-o manieră exemplară.

Prin activitatea sa, ea contribuie la consolidarea vizibilității patrimoniului muzical românesc și la integrarea acestuia în discursul global al muzicii clasice.

ASOCIAȚIA ZIARIȘTILOR DE INVESTIGAȚII

LA RM.VÂLCEA L-AM SĂRBĂTORIT „DINCOLO DE HAZ” PE DOMNUL GHEORGHE CĂRBUNESCU, UN NEOBOSIT COMPOZITOR, MAESTRU AL ROMANȚEI, EPIGRAMEI ȘI CATRENULUI...

La Biblioteca Județeană toate acestea au fost oferite semenilor în dar de prețuire! „Poetii epigramiști/ Fac mereu cu ochiul glumei,/ Se doresc și ei artiști,/ S-ajungă... de răsul lumii”!(Gh Cărbunescu)

Am avut onoarea să fiu invitat de dl Gheorghe Cărbunescu la dublul eveniment al său, sărbătorirea zilei de naștere și lansarea primei sașle cărți purtând titlul: „Dincolo de haz”, o carte care conține în cele 167 de pagini: „Epigrame și Catrene cu meditații filozofice din adâncul sufletului românesc”.

Despre carte vă povestesc puțin mai târziu, dar rămân în preajma zilei de naștere, unde „puștiul” nostru a sărbătorit venerabila vârstă de 83 de ani, dar la cât de „verde și tenace” a rămas, îi poți da cu siguranță numai „38” de ani.

Este un exemplu pentru noi toți câtă energie debordantă are și cât de implicat este în actul de Cultură cât și în profesia sa de inginer, fie el și pensionar.

Mă grăbesc să-i transmit înainte de a termina articolul gândurile mele sincere și ale familiei:

La Mulți Ani! „puștiule”, să rămâi așa cum te cunoaștem, cu poftă de viață și iubitor de semeni. Cu sănătatea să rămâi frate bun, cei dragi să te înconjoare cu iubirea lor, iar noi să ne bucurăm de prezența ta la infinit! ...

Cei dragi au răspuns prezent! „Urarea voastră de Mulți Ani/ Mă bucură dar la o adică,/ Sunteți prieteni sau dușmani,/ Dacă sunt prea mulți, nu strică?!” (Gh Cărbunescu)

Dublul eveniment a început la Biblioteca Județeană „Antim Ivireanul” din municipiul Rm.Vâlcea cu o sală de festivități plină până la refuz și care a cuprins: prieteni, oameni de Cultură din oraș, județ și țară, ziaristi și, nu în ultimul rând, familia și rudele. Maestru de ceremonie, cel care a prezentat desfășurarea evenimentului, a fost dl prof. Nelu Barbu de la Forumul Cultural al Râmnicului... Au fost

prezentate pasaje, catrene, din carte cu mențiunea prezentatorului că „tinerelul” nostru de 83 de ani se reinventează, reușind să scoată această carte în termeni nu de pionierat, ci de personalitate cu mulți ani în domeniu.

Au luat cuvântul, diverse personalități cu referire la carte și autor, venind fiecare cu propriile Catrene, dăruite sărbătoritului. Lista fiind destul de numeroasă, a personalităților prezente, evit de a pronunța nume, pentru a nu scăpa pe cineva prezent la eveniment.

Sunt de apreciat organizatorii, pentru modul în care au desfășurat evenimentul. Sărbătoritul a inventat la local pe cei prezenți pentru a ciocni o cupă de șampanie! „În viață sunt om de pace,/ În căsnicie cumpătat;/ Mândra mea știind să joace,/ M-am apucat de cântat”! (Gh Cărbunescu)

Într-un cadru elegant, invitații împreună cu dl Gheorghe Cărbunescu s-au desfășurat în ritmurile muzicii unei orchestre valoroase și cu un program adecvat evenimentului, toată lumea s-a simțit foarte bine la un pahar de țuiculiță, un vin de buturugă și o friptură pe cînste, încingând atmosfera prin joc și cântec!...melodii interpretate de cunoscutul interpret de folclor autentic, Ion Lupu acompaniat de Dumitru Vulparu, vioară, și Gh Begu, orgă electronică.

Nu s-a lăsat mai prejos nici sărbătoritul care a interpretat câteva romanțe, dăruite invitațiilor săi.

Sărbătoarea d-lui Gheorghe Cărbunescu s-a încheiat cu tăierea tortului și un „La Mulți Ani” cântat de cei prezenți în cinstea sărbătoritului.

„Puștiule” în încheierea expunerii mele îți mai transmit încă odată cele mai calde și sincere urări, de sănătate, viață lungă și fericită. Să ne bucuri cu alte realizări carturărești, să rămâi tânăr ca la „38” de ani, iar cei apropiați sufletului tău să îți ureze în fiecare an un sincer: La Mulți Ani! Sănătoși cu fericire!

Gheorghe JIANU

UZPR, Filiala Casa Presei, București
10 August 2026

MARINELA BELU-CAPȘA

LA ANIVERSARE, LUI GH. CĂRBUNESCU

Duminică, pe la amiaz,
Ascultăm vorbe cu haz,
Scrise cu har și mult spor
De al epigramei ambasador.

*

Dincolo de haz și cânt
Este meșter și-n cuvânt.
Suntem aici nu pentru-un... escu,
Îl serbăm pe Cărbunescu.
La mulți ani!

GABRIEL-IONUȚ-VALENTIN PIȚIGOI

LUMINĂ NESTINSĂ

Bartolomeu Valeriu Anania, născut în Glăvile, sub cer deschis,
A crescut cu dor de carte și cu vis neînvinș,
Printre dealuri line și livezi în floare,
Unde fiecare gând avea răbdare.
A învățat cuvântul, sensul și taina,
Cum se leagă credința de inima omului și haina,
Cum din slova curată, așezată-n răspuns,
Se naște lumina dintr-un foc ascuns.
Dar vremea a venit cu furtuni și dureri,
Cu pași grei de temniță și încercări;
A fost arestat, dus între ziduri reci,
Unde anii păreau nesfârșiți și seci.
Prin Aiud și prin alte închisori,
A trecut prin frig și prin zile fără zori;
Anchete aspre, tăceri apăsate,
Dar credința și răbdarea nu i-au fost niciodată luate.
Scrierile sale au fost cenzurate,
Pagini întregi au fost tăiate;
Cuvântul i-a fost oprit din drum,
Dar gândul a rămas, din cenușă și scrum.
Anania a stat drept,
Chiar când timpul părea nedrept;
În suferință și-n ani de tăcere,
A păstrat în inimă o vie putere.
Când anii grei s-au dus înapoi,
A revenit între oameni și noi;
A slujit Biserica, cu glas hotărât,
Arhiepiscop și mitropolit în sfârșit.
A lucrat la texte, la traduceri sfinte,
Cu răbdare adâncă și minte fierbinte;
A unit credința cu cultura în scris,
Lăsând în urmă un drum deschis.
Din copilul din sat, cu pași timizi,
La ierarhul cu ochi aprigi și decizi,
Viața lui a fost un șir de treceri,
Prin încercări, prin zbateri și cercuri.
Și peste timp, peste ani și tăceri,
Numele lui străbate prin veri și primăveri,
Rămâne în carte, în gând și în rost,
Ca un exemplu de curaj și de post.
Numele lui dăinuie și va dăinui,
Cât vor exista oameni ce-l vor rosti;
Peste vreme, peste vânt și uitare,
Va rămâne o lumină în calendare.

ȘTEFANIA POPA

OMUL CARE A TINUT LUMINA APRINSĂ

Bartolomeu Anania
A iubit România,
A fost preot și poet,
Un Om bun și înțelept.

A scris multe poezii,
Cărți pentru oameni și copii,
Și prin tot ce a făcut
Multă lume l-a cunoscut.

În vremuri grele a trăit,
Dar mereu a reușit
Să își păstreze credința
Și să spună adevărul.

Vorbea clar și frumos,
Iar oamenii îl ascultau,
Pentru că era deștept
Și vorbea cu respect.

La Cluj el a locuit,
Acolo a și murit,
Dar numele lui va sta
Mereu în memoria mea.

LOTRU-CIUNGET, DUPĂ 50 DE ANI...

Mihai SPORIȘ

Trec anii și lunile-n goană... Generațiile se succed în rostul vieții cu anotimpuri. În această implacabilă curgere a timpului multe izvorăsc înprospătare a peisajului, multe se depun în deltele cu memorie și păsăreturi-duhuri, nenumărabile. Ce provocare să privești înapoi – cu riscul împietririi asumate!- în orizontul cu freamăt și clocotire irepetabilă, de acum peste o jumătate de veac! Martor fiind, permanent, curgerii și transformărilor de pe Valea Lotrului, purtat de valul vremii, cu impunerea propriei lui trăirii, imaginea veche riscă să se șteargă, iar memoria să fi reținut numai pe cele trăite cu multă intensitate, pe cele care ți-au marcat viața.

Iată-mă pensionar, de mulți ani, retrăind începuturile profesionale. Am primit invitația să mă alătur sărbătoririi jubileului, primului kwh., produs în inima muntelui, la Ciunget, cu ocazia primului paralel al hidrogeneratorului nr. 1. Acest eveniment se întâmplase în 23 noiembrie, 1972, în chiar inima muntelui, unde își are locul palatul subteran, iar acum, după necesarele operații de reîntinerire (vezi re tehnologizarea!) și transformări estetice, în moda vremii, eram invitați să ne bucurăm împreună cei legați sentimental de locuri, alții pentru o poză în plus în competiția pentru putere, cu orice preț. Pornesc de dimineată spre Ciunget, dinspre Râmnic. Programul invitației pentru 18 noiembrie, 2022 , ne sugera să fim prezenți pe la ora 10.00, dar asumându-mi într-o nostalgie incurabilă, rolul unei foste gazde (chiar fusesem gestionarul mijloacelor fixe ale amenajării: baraje, galerii, echipamente, inclusiv a centralei subterane și a hidro/agregatului sărbătorit!), am sosit cu mult înainte. Mă simt acasă. Tuile care mărginesc aleea intrării spre Uzina Electrică „Dorin Pavel” mă recunosc grădinar. Le-am plantat sub supravegherea primului director al uzinei, regretatul David Bucur. Eram în 1977, deși stagiar șef de secție... din cauza instabilității personalului tehnic superior (mulți veneau... foarte puțini acceptau izolarea socială!)... aveam „vechime”, nu glumă. În iunie 1972, student în anul doi la facultatea Energetică a Institutului Politehnic București, călcasem în centrala subterană, chiar în momentul nașterii hidrogeneratorului, care se va fi pornit peste cinci luni. Revenisem ca student și în 1974, apoi în 1975, după examenul de diplomă și agapa banchetului (de-a împreună cu Dorin Pavel și Codin Isbășoiu - atunci asistent universitar/ profesor mai apoi!- trecut la cele veșnice în 2025) Nicolăescu Virgil, Pîrăianu Constantin – să-i numim pe cei prezenți la jubileu, din 2022, unde doar Dorin Pavel era prezent numai cu duhul!). Din 1975 m-am considerat un fel de gazdă, apoi din însărcinări superioare, responsabilizat cu purtarea de grijă, uneori în contrapunct cu administratorii vremelnici (vezi insolvența, instrumentată de avocatul Remus Borza, și derapajele organizatorice care au lovit în structura cu suflăt a unei construcții socio-profesionale, atât de greu dobândite!). Aleea m-a primit cu un freamăt de verde proaspăt. Parcul cu însemnele timpului respira sărbătoarea pusă la cale. Triplă acoladă de inox cu cele trei plăci de marmură aminteau bilanțurile de la 20, 40 de ani și una proaspătă adăuga evenimentul jubiliar de azi. O turbină Pelton, dintre cele care cunoscuseră câteva miliarde de săruturi ale jeturilor de apă venită din Vidra, părea o floare a toamnei. Se întreba de ce din stema județului fusese înlocuită cu doar un cal al Crivacului, negându-i Vâlcei incontestabila vocație energetică? Să fie aici simbolizarea vreunui blestem, ca o profeție a căderii în gol, urmare a unui somn al rațiunii? Să nu se înțeleagă că la acea roată... ca o floare a soarelui, strălucind pe crestele munților, trag simultan mii de cai putere? Am privit apoi spre camera de comandă, pe care arhitectul o gândise ca pe un creier, cu puterea înstelării și a înțelepciunii lui David. Un gând m-a izbit dureros, constatând-o eliberată de funcțiunea hărăzită. Dispeceratul pe care îl găzduise decenii multe (în care ucenicisem cândva!) fusese externalizat din tigva hărăzită și dus departe de amenajarea care-l cerea! Să fie de bine? Mă întâlnesc cu fostul director al uzinei, acum în 2022, retrogradat doar inginer șef : Gheorghe Paraschiv(așa se întâmplă cu piramidele care își inversează vârful! S-au înmulțit directorii în Piața Victoriei... altfel se putea numi structura de sus... Directorat?). Este îngrijorat. (Avea dreptate! La trei ani după jubileul Lotrului, prin 2025, după avaria sistemelor energetice din Spania și Portugalia, în doar două săptămâni au readus dispecerii la Ciunget, după exilul de la cca.70 de Km., față de locul potrivit de gânditorii Amenajării Lotru!) Oamenii invitați au început să sosească, conform programului, iar din... Olimp se transmite ordinul cu amânarea vreo două ore, că zeii cei mari întârzie. Ce să facă? Nea Andrei Oancea, are 88 de ani și două luni și majoritatea pensionarilor bat spre 75 de ani... Curtea s-a umplut... Noroc că bucuria revederilor și depănarea atâtor amintiri, încărca mulțimea cu o energie a trăirii pozitive. Protocolul de primire favoriza și el un eveniment scăpat din chinga programului, dar permitea o socializare naturală! Pavoazarea este fericit realizată. Are puterea sugestiei pentru invitații care nu sunt de-ai domeniului.

Înainte de evenimentul amânat din motivele întârzierii oficialilor, gazda noastră are inspirația să ne invite la o agapă în care bastoanele să-și ia răgazul cuvenit, iar așteptarea să se așeze la taifasuri mai tihnite. Facem poze, filmăm, schimbăm adrese, nr. de telefon, aflăm despre cei absenți, unii plecați la cele eterne. Suntem aici veniți din patru vânturi. Privesc peste sala cu mese rotunde și observ țara cea mare luată ca loc statornic repausului: București, Cluj, Craiova, Brașov, etc., lângă cei ai locului, ori împământeniții coloniști.

Presa invitată adună impresii, dar așteaptă oficialii să-și reverse întrebările deja pregătite. Aflăm că sunt în drum spre noi. Ne precipităm coborârea în palatul subteran în care generatoarele pulsează viața sistemului electroenergetic național. Microbuzele își încep naveta. Umplem platforma de montaj a sălii mașinilor, pregătită să ne primească și ea, pavoazăată special. Zumzetul omenesc se contopește cu cel al generatoarelor. Sala iluminată feric, cu atâtea înscrisuri și un ecran care proiectează imagini înregistrate dinspre duhurile celor plecați pregătesc ceremonia oficială, pentru fila de istorie a puterii.

Suntem toți, prin adăugarea întârzițiilor! Orice abatere de la funcționarea normală cu 15 minute era considerată incident, iar cea cu 30 de minute devenea avarie, ca evenimente, abateri de la siguranța sistemului energetic (așa grăiește un regulament al domeniului energetic!). Dar în alte sfere se pot accepta abateri?! Nu suntem oare într-o stare de criză? Nu mai înțeleg cum rămâne cu dezideratul, dintotdeauna invocat, al independenței energetice! Oricum domeniu acesta a fost gândit cu o exemplară viteză de reacție (centrala a fost proiectată, cu mult peste 50 de ani în urmă, să pornească în 5 minute, dacă la mii de km., a apărut o problemă în sistem! Apoi când apare o problemă obiectivă, există și A.A.R-ul/anclanșarea automată a rezervei, și se pune în mișcare PLNUL... „B”). Ceea ce este bine reglementat într-un sistem, indispensabil vieții socio-economice, de ce nu este luat ca model de cei ce administrează societatea românească, în folosul nostru al cetățenilor ei, care i-am mandatat?

Începe festivitatea! Aflăm cine ne sunt oficialii: parlamentari, ministru al energiei, prefect, primari locali și conducerea Hidroelectrică... de la București. Gazdele fac prezentările, ajutate și de tehnica din dotare. Discursuri, filme de prezentare. Saluturi, promisiuni, acordarea de diplome, tirul de întrebări ale presei. Imnul național, intonat în deschidere, se arată dintotdeauna un adevăr dureros. Deșteaptă-te române! Între premiați am ascultat și discursul ipocrit al unui dovedit penal, în gestionarea Hidroelectricii! Apoi, despre respectul pentru oameni, vom sublinia aici discursul remarcabil al doar... inginerului șef/ex director al uzinei, prin refacerea organigramei, cu directoratul din Piața Victoriei, care ne va fi vorbit de sufletul omenesc, al atâtor oameni care vor fi însuflețit Lotru. Am invocat acolo pe patronul desemnat al Uzinei LOTRU: profesorul Dorin Pavel, care ne va fi vorbit de datoria pe care o au hidroenergeticienii să înnoileze cu sufletul lor... ceea ce vor administra în împărăția apelor României.

Urăm aici sănătate tuturor oamenilor frumoși care au dăruit parte din sufletul lor Hidroenergeticii românești, în care Lotru este cu adevărat o perla a coroanei, iar nației române îndemnul la trezie conform Constituției, care ne-a prescris... imnul!

NOTA Scris în 2022 (sublinierile și completările 2026, an marcat de crizele cu... apa, de/carbonizarea, scumpirea țiteiului, și guvernarea deraiată politic!)

SAREA ÎNSEAMNĂ BOGĂȚIE! – SALINA OCNELE MARI

Ion NĂLBITORU

România a fost și încă mai este o „Țară de Aur”! Avem aurul ca metal prețios, aurul verde – pădurile, aurul negru – petrolul și aurul alb – sarea!

La începutul lui august, 2026, cu aprobarea SOCIETĂȚII NAȚIONALE A SĂRII SA – BUCUREȘTI, am avut plăcerea să revizitez, de data aceasta ca jurnalist, una din sucursalele SALROM, Salina Ocnele Mari.

În zona de nord a Olteniei, în apropiere de cochetul oraș Râmnicu Vâlcea, se află orașul Ocnele Mari cu a doua cea mai mare salină și cea mai veche din țară, de pe timpul dacilor și a Imperiului Roman. În adâncul minelor de sare de aici se află o întreagă istorie a neamului românesc!

Din partea Salinei Ocnele Mari ne-a însoțit doamna Anca Monea, Șef Serviciu Turism - Râmnicu Vâlcea, care ne-a prezentat primul orizont, cel de agrement al salinei, și ne-a dat informațiile necesare despre acest loc minunat aflat la peste 200 de metri de nivelul Mării Negre.

Salina Ocnele Mari face parte din portofoliul exploatării miniere Râmnicu Vâlcea, Sucursala Societății Națională a sării, SALROM SA București.

SALROM este singura companie românească cu veche tradiție la exploatarea și prelucrarea sării care dispune nu numai de unul din cele mai mari zăcăminte din țară și din Europa, de cea mai bună calitate. Sarea românească este recunoscută în întreaga lume pentru puritatea și efectele ei. Zăcămintul de sare de la Ocnele Mari este unul dintre cele mai vechi și cele mai mari din România. El se întinde pe o lungime de 7,5 km, o lățime de 3 km și o adâncime de aproximativ 400 metri, fiind de vârstă geologică Badeniană.

Mina Cocenești, unde este amenajată baza de agrement, este o mină relativ recentă. A fost deschisă în anul 1993. Finalizarea exploatării sării la primul orizont al minei, la 226 m față de nivelul mării, a permis amenajarea și deschiderea, pe 5 septembrie 2009 în aripa vestică a minei, a primului punct turistic care avea o suprafață de 20 000 de metri pătrați. Ulterior, în decursul timpului, numărul vizitatorilor crescând de la un an la altul, a fost necesară amenajarea unei noi baze de agrement, cu o suprafață mai mare, și astfel pe 31 mai 2015, în aripa estică a minei, a fost amenajată și deschisă actuala parte de agrement.

Baza de agrement, în cadrul căreia ne aflăm, are o suprafață amenajată de aproximativ 40.000 mp. Ea este situată la 29 m adâncime față de intrarea în galeria de acces. În cadrul bazei de agrement microclimatul salin se particularizează printr-o temperatură constantă pe tot timpul anului, 13-15 grade Celsius, gradul de umiditate este moderat, aproximativ 50%. Înălțimea camerelor este de aproximativ 8 m. Noi ne aflăm la primul orizont al minei. Cele două orizonturi inferioare situate la cam la 16 m diferență unul față de celălalt, sunt orizonturi active, de unde se exploatează în prezent sarea.

Din anul 1959 până în prezent exploatarea zăcămintului de sare de la Ocnele Mari se efectuează prin două metode, pe cale uscată aici la Ocnele Mari și se obține sarea gemă și pe cale umedă în zona Ocniței, a salinei vechi, prin dizolvare cinetică – în sonde și se obține sarea în soluție. Sarea extrasă din zăcămintul Ocnele Mari, cam 95% e destinată industriei chimice, proceselor chimice de electroliză, pentru dedurizarea apei, în industria textilă, pielărie, deszăpezirea drumurilor, iar în proporție de 5% pentru zootehnie și industria alimentară.

Exploatarea sării aici la Ocnele Mari datează din cele mai vechi timpuri, încă din neolitic. Au fost descoperite în zonă obiecte aparținând epocii neolitice precum vase confecționate din lut ars, vârfuri de lance, cuțite, topoare. De altfel dacii au creat de-a lungul pârâului Sărat un întreg sistem de așezări și fortificații al cărui punct nodal părea să fie importanta așezare de la Cosota unde populația se ocupa cu exploatarea și comercializarea sării. Pe la începutul anilor 1960 un profesor din localitate, Gheorghe Mosteanu, descoperă întâmplător, într-o grădină din punctul Cosota, niște vase din lut ars, diferite față de cele descoperite în Valea Bradului, situată peste deal. Se deschide un șantier

arheologic și se constată, de către arheologi, descoperirea unei cetăți dacice de peste 2000 ani, Cetatea Buridava, în traducere liberă cetatea burilor, menționată adesea de istoricul grec Ptolemeu, în scrierile sale.

Ulterior exploatarea sării a continuat și în timpul cuceririi romane, castrul roman de la Stolniceni, construit pentru a controla această zonă este dovada acestui fapt.

În vremea Imperiului Roman sarea era considerată monedă de schimb, era considerată „aur alb” și romanii o foloseau în special pentru conservarea cărnii, a alimentelor.

De altfel termenul de „salariu”, pe care-l utilizăm în prezent, are o strânsă legătură cu această resursă indispensabilă a vieții pentru că „salariu” provine din latinescu „salarium”. Soldații romani primeau o cantitate de sare care era considerată plată suplimentară la soldă.

Ulterior, ofițerii romani și soldații nu au mai primit această cantitate de sare ci o sumă de bani care era destinată procurării sării care era suficientă pentru o lună de zile.

Termenul de „salaire” a fost preluat ulterior de și de francezi, prin anul 1260, cu aceeași semnificație.

Exploatarea sării capătă un mod deosebit și în vremea lui Constantin Brâncoveanu când devine monopol domnesc, sarea fiind exploatăată și comercializată în folosul obștii, fiind o sursă aducătoare de venituri. De altfel exploatarea sării de la Ocnele Mari este cea mai importantă din sud-vestul țării, de unde și denumirea de Ocna cea Mare, menționată mai în toate documentele vremii din sec al XVIII-lea. De altfel în anul 1549 se face referire în multe documente ale vremii de comerțul cu sare care se făcea în Transilvania, în special cu Cetatea Brașovului. Sunt documente din timpul domnitorilor

dermatologice, pentru stres și oboseală, anxietate, nevroză, ameliorarea tusei cauzate de fumat etc.

Sunt desigur și câteva contraindicații: pentru persoanele cu infarct miocardic, tuberculoză, cancer bronho-pulmonar, epilepsie, sarcină avansată, claustrofobie, hipertensiune etc.

În special temperatura constantă și aerul curat sunt principalii factori pentru care vizitatorii vin la salină. Sali terapia constituie o metodă de menținerea unei stări de sănătate, dar asta nu înseamnă înlocuirea tratamentului medicamentos recomandat de medic.

Mediul salin este recomandat de medici ca o posibilitate de recuperare a organismului.

Baza de agrement are numeroase posibilități de petrecere a timpului în subteran. Sunt zone de agrement dota-te cu piste de carting pentru adulți și copii, trambuline, mese de biliard, hochei, terenuri de minigolf, de fotbal, baschet, volei, pe care le-am trecut pe rând în revistă.

Salina Ocnele Mari este singura salină din țară care pune la dispoziția vizitatorilor și un patinoar cu suprafață sintetică de 300 mp, unde aceștia se pot da cu rolele sau patinele. Am văzut și un tobogan gonflabil, dar și un mini cinematograful special amenajat unde copiii îi pot urmări pe eroii din desenele animate.

Tot în cadrul salinei se găsește și cel mai mare lăcaș de cult ortodox subteran din țara noastră care poartă hramul Sf. Gheorghe și al Sf. Varvara considerată și ocrotitoarea minerilor.

Tot ce delimitează biserica, boltă, pereți, pardosea este din sare! Liniștea și aerul curat, deși ești în subteran, te apropie parcă și mai mult de Divinitate! În fiecare an

pe 4 decembrie este sărbătorit hramul bisericii. Este o biserică care funcționează după calendarul ortodox și unde un paroh, în fiecare duminică sau în zilele de sărbătoare, oficiază slujbe. În decursul timpului în cadrul bisericii din subteran au fost oficiate și cununii religioase sau slujbe de în creștinare al noi născuților.

În cadrul salinei este și un magazin de suveniruri, dar și sare iodată sau neiodată, săruri de baie etc. Există și o cafenea numită „CAFEA LA SARE BY SALROM”. Salina are și un restaurantul cu o gamă variată de preparate tradiționale, dar și o Cramă. În cadrul salinei Ocnele Mari pe parcursul anului se desfășoară multe evenimente cu caracter sportiv, artistic, cultural, competiții de tir cu arcul, concerte și festivalul „The Jazz Cave Festival”. În acest moment se află și o expoziție de sculptură în bronz de Călin Baci, care are ca temă principală calul, un simbol universal al nobleței. Este de asemenea și o expoziție de pictură.

În salină se află un Culoar al culturii, în vecinătatea bisericii, apoi culoarul continuă cu sculpturi în sare, iar în zona restaurantului descoperim o expoziție de fotografie.

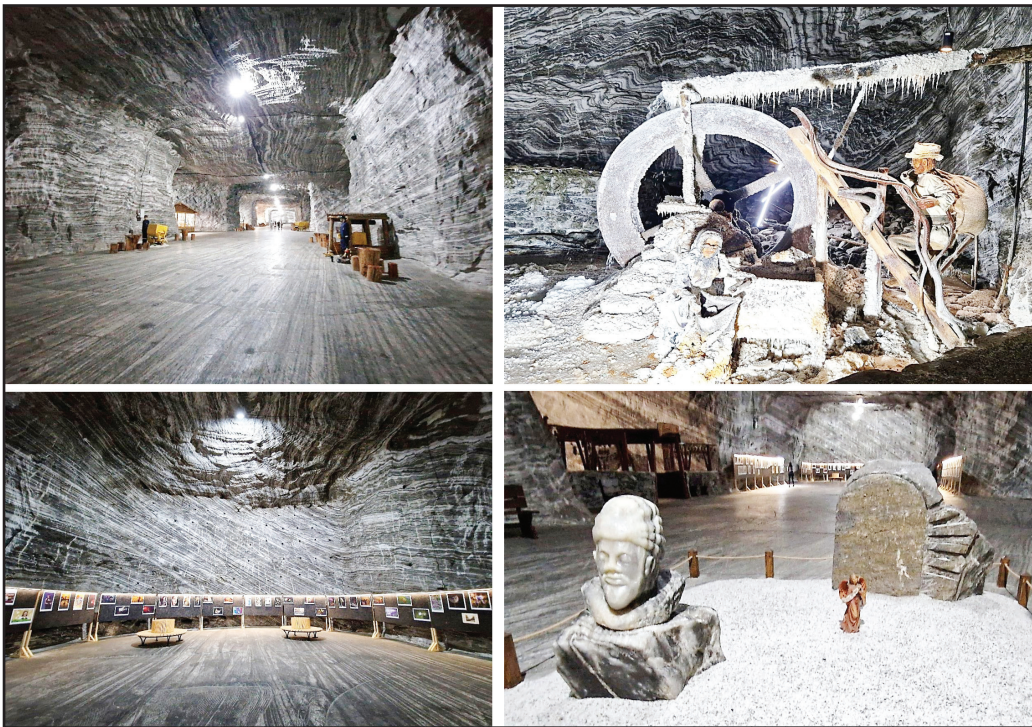
Tot în apropierea lăcașului de cult se află o moară pe apă, amenajată de minerii salinei.

Ceea ce frappează, când privești de jur împrejur, din interiorul „muntelui de sare” este stratificarea sării! Nici Inteligența Artificială nu cred că poate realiza asemenea forme, o grafică spectaculoasă realizată din „vene” de sare, unele albe, altele cenușii sau închise la culoare spre negru, ondulate ca valurile unei mări după o furtună haotică. Sarea creează pe pereți, tavan și podea tablouri fascinante. Privindu-le, aici în interiorul pământului, ai impresia că te afli într-un mediu spațial, într-un univers ordonat prin însăși dezordinea sa!

Pătrunzând într-o salină uiți de tumultul citadin, de eferescența care te înconjoară la serviciu sau pe stradă, de stres. Aici anxietatea dispăre, aerul sărat și răcoros îți creează o anume bine dispoziție, și chiar aș putea spune că, admirând și meditănd, simți energii pozitive și te eliberezi de cele negative.

Salina Ocnele Mari este un punct de agrement mirific pe care-l recomand, cu căldură, turiștilor români cât și celor străini!

Noi românii să fim uniți și să ne apărăm identitatea neamului, să respectăm valorile culturale și istorice, și să transmitem sentimentul iubirii față de pământul strămoșesc și tinerelor generații.

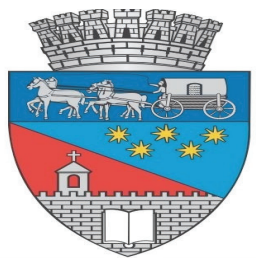
Mircea cel Bătrân, Simion Movilă, Radu Mihnea și se face referire la cantitățile însemnate de sare care erau exploatare de la Ocna cea Mare și care erau donate mănăstirilor Cozia, Govora, Tismana, Hurezi sau Bistrița.

În anul 1836 se deschide Mina Sf. Ioan cel Vechi și în cadrul acestei mine existau ocne în forme de clopot, camere cu profil ogival. În cadrul acestei mine au existat și două puțuri, puțul Sf. Ioan cel Vechi și puțul Sf. Nicolae. Exploatarea sării din această mină s-a făcut până în 1895 când mina a fost închisă.

În 1937 a fost deschisă Mina Pavel denumită mai târziu Mina 1 Mai. Ea avea camere cu profil trapezoidal, central fiind amplasat puțul Sf. Petru. În această mină se demonstrează faptul că folosirea havezei pentru tăiere și folosirea explozivului, reprezintă cea mai bună metodă de exploatare a sării.

În prezent exploatarea sării se realizează aici la Ocnele Mari prin folosirea unei metode de origine canadiană numită exploatare prin camere mici și palieri pătrați. Camerele mici sunt aceste spații dintre pereți iar pilierii pătrați sunt acești pereți de sare.

Din câte am observat, și informat, sunt foarte mulți vizitatori care vin aici pentru mediul salin care are efecte benefice pentru sănătate. Sali terapia este o metodă de prevenire și ameliorare a anumitor afecțiuni respiratorii. Redau, pentru cei interesați, câteva din indicațiile terapeutice: astm bronșic de diferite forme, infecții respiratorii, laringită, amigdalită, otită, faringită, silicoză gradul 1 și 2, diverse afecțiuni

RÂMNICU VÂLCEA

PRIMĂRIA MUNICIPIULUI

Râmnicu Vâlcea, General Praporgescu 14, 240182, Jud. Vâlcea
tel: +40-250-731016 fax: +40-250-731843 primaria@primariavl.ro

www.primariavl.ro

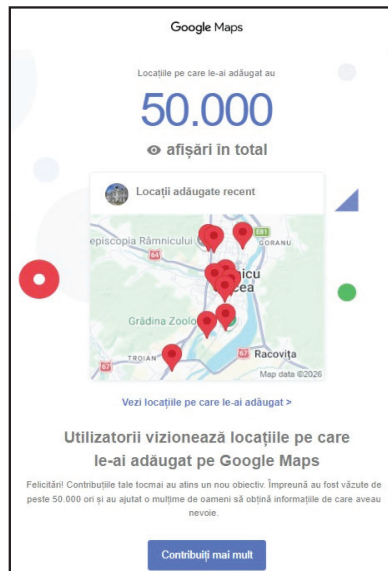
CERTIFICARI MRC-OCS SR EN ISO 9001:2015 410/C SR EN ISO 14001:2015 223/M SR OHSAS 18001:2008 190/HS SR ISO/CEI 27001:2013 019/SI

50.000 DE VIZUALIZĂRI PE GOOGLEMAPS PENTRU PRIMĂRIA RÂMNICULUI

Punctele de interes adăugate de Primăria Râmnicului pe GoogleMaps au depășit 50.000 de vizualizări

Printr-un mesaj primit în cursul săptămânii trecute, Primăria Municipiului a fost informată că punctele de interes adăugate pe harta Google începând din fostăvara acestui an au depășit 50.000 de vizualizări, fapt ce confirmă că acest demers a fost foarte bine primit. Printre cele aproape 160 de obiective utile marcate pe harta Râmnicului se numără locurile de parcare pentru persoanele cu dizabilități (altele decât cele din zonele de parcare de reședință), toa-letele publice (permanente sau sezoniere), cișmelele (cu precizarea celor care au și adăpătoare pentru câini), punctele de încărcare a dispozitivelor mobile, parcurile pentru plimbarea câinilor fără lesă, punctele de prim-ajutor pe perioada caniculei, parcometrele (cu menționarea modalităților de plată disponibile pentru fiecare în parte) sau zonele cu wi-fi gratuit. Din această săptămână, acestora li s-au adăugat și cele cinci locații ale containerelor de colectare a deșeurilor textile, amplasate la jumătatea anului trecut de către Primăria municipiului și gestionate de prestatorul regional de servicii de salubritate.

Biroul de Presă

29 IULIE - ZIUA IMNULUI NAȚIONAL AL ROMÂNIEI

Radu IOVA

La baza „Imnului Național al României”, a stat poezia patriotică „Un răsunet”, scrisă de Andrei Mureșanu și publicată în premieră în nr.25/21.06.1848.al suplimentului „Foaie pentru minte, inimă și literatură”. (Ulterior, Anton Pann a pus pe note acele versuri; a fost o linie melodică culeasă și aranjată muzical). Textul poeziei, are un fond de idei patriotic și național care a însoțit multe adunări ale unioniștilor pașoptiști care militau pentru dreptate națională, cu predilecție, în Transilvania.

În anul 1862, în Principatele Române-în premieră națională-în vremea domnitorului Alexandru-Ioan Cuza a fost intonat orchestral de fanfară, „Marșul Triumfal și primirea Steagului și a Măriei Sale Prințul Domnitor”.

În ziua de 29 iulie 1848, în timpul domnitorului Știrbei Vodă, în „Grădina Publică din Parcul Zăvoi” din Râmnicu Vâlcea, a fost cântat în premieră și oficial „Deșteaptă-te Române”, care a rămas ca un simbol al Revoluției de la 1848 în Transilvania și în Principatele Române!

Între anii 1862-1881, Imnul de la Al.I.Cuza, era cântat doar de fanfară. În anul 1881, Vasile Alecsandri a scris versurile pentru această melodie, rezultând „Imnul Regal al României”, intonat pentru prima dată la „Încoronarea Regelui Carol I.în ziua de 10 Mai 1881.” („Trăiască Regele, în Pace și Onoare”!).

„Imnul nostru Național”, a fost intonat în „Războiul pentru Independență 1877-1878), în Primul Război Mondial, la Unirea de la 1918, precum și în cel De-al Doilea Război Mondial.

Comuniștii au interzis acest imn...

La 30 decembrie 1947, după ce Regele Mihai I.al României a fost forțat să abdice, a fost ales ca imn al Republicii Populare Române (pentru perioada 1948-1953), cântecul „Zdrobiți cătușe”; muzica: Matei Socor, textul: Aurel Baranga. Era elogiată victoria proletariatului.

Între 1953-1975, a fost imnul „Te slăvim Românie”; muzica: Matei Socor, textul: Eugen Frunză și Dan Deșliu. Era cântată prietenia cu URSS și ideologia stalinistă.

Între 1975-1977, a fost imnul „E scris pe Tricolor, Unire”; muzica: Ciprian Porumbescu textul: Victor Eftimiu. (V.Eftimiu, de origine albaneză, după 1977, a cerut ca melodia să fie cedată Albaniei, la care el a compus un text albanez).

Între 1977-1989, a fost imnul „Trei Culori”; muzica: Ciprian Porumbescu, textul: parafrazat și adaptat.

Nu trebuie uitat că la 15.11.1987., la Brașov, a fost din nou intonat „Deșteaptă-te Române” de muncitorii revoltați de pe platforma industrială Brașov, împotriva komunismului.

După 22 decembrie 1989, revoluționarii și cea mai mare parte a poporului român, au adoptat ca „Imn Național”: „Deșteaptă-te Române”!

A fost legiferat ca „Imn Național al României” prin „Constituția României din 1991” (art.12: Imnul de Stat, Drapelul Tricolor Românesc, Stema Țării, Sigiliul Statului).

Să avem Veșnică recunoștință pentru cei care-prin veacuri-au lucrat la text și muzică pentru ca Români să aibă Imn Național, iar celor care-l intonează, în locașuri de cultură, săli de sport, stadioane, La mulți ani lor și Imnului Național!

DIN REVISTE LUATE... ȘI-N REVISTĂ DATE...

(Urmare din pag. 7)

Ambele se leagă de ideea de moarte. Perspectivile sunt diferite, dar nu mai puțin provocatoare. Sus, transcrierea conferinței pe care Mihnea Măruță a rostit-o la Ateneul Român: „Despre lumea în care murim. Ce mai rămâne omenească în urma Inteligenței Artificiale...”. Și jos, interviul pe care Cristian Pătrășconiu îl ia filosofului Andrei Cornea: „Societatea omenească este o comunitate a viilor și a morților.” Dialogul este provocat de câteva fragmente din recenta carte a lui Andrei Cornea, apărută la editura Spandugino- „Povestea nemuririi”. Iată una din întrebări: „Cum e mai greu, mai dificil, mai periculos, mai riscant să trăiești/ să trăim: cu ideea nemuririi la îndemână sau renunțând la ea?” Și răspunsul: „Nu cred că există cineva care să nu aibă această conștiință a nemuririi sau a nesfârșirii. Toți o avem. Cred că ține de natura însăși a conștiinței. Era o formulă la Epicur - noi și moartea suntem complet distincți. Când suntem morți, viața nu există, iar când suntem vii, nu există moarte. Asta se aplică și conștiința. Nu pot să am conștiința că nu mai sunt. Ori sunt, ori nu sunt. Dacă nu sînt, nu există; neantul nu are conștiință. Pe de altă parte, conștiința apare în timp. Copiii nu au conștiința propriei morți sau imortalități. Când moare o pasăre sau o pisică, ei cred că pasărea sau pisica se duc undeva- și că se vor întoarce. De-abia mai încolo, încet-încet, se creează acest sentiment că ceva poate să dispară. Suntem construiți de la început în ideea aceasta: că lucrurile pot exista la nesfârșit”. Să trecem la cei vii. La puzzle, Gabriel Chifu, în „Caleidoscop”, ne delectează cu o poveste instructivă. Iubirea pentru un scriitor și opera lui dă naștere unui scenariu de fabulă. Contrafort de Mircea Mihaieș pune „la stălpul infamiei”, pe unul dintre cei mai talentați prozatori americani-Philip Roth. Vasile Spiridon relevă moder-

nitatea lui Perpessicius în pagina: „Disciplina admirației”. O divagație a lui Ioan T. Morar, de mulți bani, este: „Voltaire, spărgătorul de loterii”. Din cartea „În umbra patriei pierdute. Negustorii balcanici: Istorie și genealogie”, unui urmaș de fanariot, Mihai Dim. Sturdza, ne instruim, cu Horia Gârbea, în „Genealogii fascinante...”. În tihnă, Angelo Mitchevici, între cărți, citește volumul Gabrielei Adameșteanu „Vremuri fără răbdare”, și consemnează impresiile în „Vremuri și vremuri...”. Ioan Stanomir ne pune pe gânduri cu „Ștefan Zweig sau tragedia Europei”. Nu părăsim România literară, înainte de a semnaliza prezența poetului vâlcean Nicolae Nistor, în numărul următor, cu poezia „Născuți din aceeași coastă”.

De la România literară...Ani, ani pentru Contemporanul-145. Nicolae Breban, în loc de editorial, scrie despre subiectul la zi: „Atacul asupra identității naționale.” Unii, cedând unor presiuni ce vin, se pare, mai ales din afară, afirmă că însăși identitatea românească, pe care s-a clădit lupta și sacrificiile unor generații încă înaintea de ,48, nevoia de stat național și altele de acest fel nu mai sunt necesare în noile condiții. Aura Christi salvează din Infern „Un Orfeu nordic: Edith Södergran.” Edith învață engleza, germana, rusa și franceza; scrie în aceste limbi, până să aleagă limba poeziei ei, suedeza maternă. „Recitindu-l pe Gellu Naum „Maria Ana Tupan crede că poezia lui Gellu Naum debusolează cititorul și pe critic, frustrându-i în încercarea de a găsi pretutindeni un mesaj inteligibil, dar îi provoacă în același timp la încercări de decodificare. La Polemice, Constantin Toader ne vrăjește cu „Paradoxul românesc al dezarmării prin înarmare”. Christian W. Schenk trimite epistola: „Heidegger, Goga, Cioran, Eliade și o întrebare...”. Studiile recente despre Heidegger vorbesc limpede despre atracția lui pentru nazism și despre concepția antisemită din anii ,30. Să-l interzicem pe Heidegger? Nu. Interdicția este adesea lenă cu ștampilă. La „Reacțiuni (le)

minore „ale lui Mircea Platon, reacționăm. Agenții distrugerii și haosului au avut grijă să parcurgă literatura clasicilor noștri și, văzând ce e acolo, au decis să-i facă dispăruți, unul câte unul, pe toți; unii sunt fasciști, unii sunt comuniști, alții sunt minori sau arhaici. Tot trecutul nostru este minor sau arhaic, au decretat aceștia. Istoria își are meandrele ei și fiecare epocă trebuie tratată în funcție de valorile ei. Altminteri ajungem să ne credem noi înșine zei și să ignorăm faptul că suntem cu toții supuși greșelii. Trecutul trebuie cunoscut și nu judecat. Din el învățăm, dar nu dăm sentințe pe seama lui și nu ostracizăm personalități dispărute, care nu se mai pot apăra. Dixit academicianul Ioan-Aurel Pop în articolul „Simțul istoric.” Vocea de Casandră a Magdei Ursache: „Respectați legea și puneți bustul la loc!” „Doina” lui Eminescu nu se mai aude, iar bustul lui Goga, pentru care „Doina”, e „cea mai categorică evanghelie politică a românismului”, a fost aruncat cine știe pe unde și...urmează și alții. Avocatul Bogdan Ionescu ar fi bine să reflecteze și să înțeleagă contextul istoric atât de frământat în perioade despre care vorbim. Pentru ura sa sinceră sau indusă împotriva lui Goga, întru nimic justificată, îl condamnm să vină la Ciucea pentru a face un act de penitență la picioarele Panteonului, unde își doarme somnul de veci această mare conștiință românească, pe care neamul românesc l-a purtat în sufletul lui, de unde nu-l poate clăti nicio viforită. Și poate va simți iertarea Poetului și a lui Dumnezeu, când va citi ceea ce Veturia Goga a transcris ca epitaf, în mozaic; o strofă din poemul „Din larg”: „Jur-împrejur e largul care cântă, /E soare-n cer, e sârbătoare sfântă/Și-n vreme ce mi-a amuțit pământul/Fiorul păcii-n suflet mi se lasă,/Eternității îmi flutură veșmântul;/ Simt Dumnezeu cum mă primește-n casă...” Să facem din acest mausoleu un loc sacru, la care să mergem în pelerinaj. Semnează Mihai Mustăța, deseori pelerin la Ciucea!

ZIARIȘTI ROMÂNI - AUGUST

MIHAIL SEVASTOS (8.08.1892 Botoșani - 24.09.1967 București)

Poet, prozator și gazetar român, a urmat cursurile Facultății de Drept din Iași. Începând cu anul 1911 a lucrat ca și corector și apoi secretar de redacție al revistei „Viața românească”, apoi redactor la publicațiile „Mișcarea”, „Teatrul”, „Opinia”, „Convorbiri critice”, „Rampa”, „Facla”, „Lumea”. A fost director la „Adevărul literar și artistic” (1925-1939), director al săptămânalului „Torța” (1945) și redactor al ziarului „Universul” (1946). Opera literară (selectiv): Camioneta verde (1935), Monografia orașului Ploiești (1939), Amintiri de la viața românească, Istorisiri adevărate (1961), Versuri (1967).

LUCIAN AVRAMESCU (14.08.1948 Sângeru - 12.12.2021 Sângeru, Prahova)

Poet și jurnalist român, membru al Uniunii Scriitorilor

din România (1979), a absolvit liceul la Vălenii de Munte și apoi Facultatea de Horticultură din Craiova (1971). A lucrat ca și redactor la publicația „Orizont” din Râmnicu Vâlcea (1971-1978), șef de secție și redactor șef adjunct la „Scânteia Tineretului” (1978-1985) și redactor șef al revistei „Slast” (1986-1989), care era un supliment literar al ziarului „Scânteia Tineretului”, coordonat de Ion Cristoiu). După anul 1989 a fost fondator și redactor șef al ziarului „Tineretului liber”, iar în 1991 a fondat la București Agenția de știri A.M.PRESS (prima agenție de presă cu capital privat din România post comunistă). Activitatea literară (selectiv): Poeme (1975), Stele pe dealuri (1976), Un liber albatros (1978), Nu cer iertare (1981), Bună seara, iubito (1986), Cartea fără nume, care cuprinde și piesa sa de teatru „Să nu furi niciodată o mireasă”.

CORNELIU MOLDOVEANU (15.08.1883 Bârlad - 2.09.1952 București)

Poet, romancier și gazetar român, a urmat școala primară la Bârlad, liceul la Iași, unde l-a avut ca profesor de limba română pe Garabet Ibrăileanu și apoi Facultatea de Litere și Filozofie a Universității din București (1902), cu profesorii Titu Maiorescu, Ion Bianu, C. Rădulescu Motru și Mihail Dragomirescu. A lucrat ca funcționar la Creditul Agricol (1901-1902), corector, reporter și pedagog la liceul particular „Lyautey” (1902-1903), secretar al Conservatorului de Muzică și Artă Dramatică (1904-1911) și profesor de literatură dramatică (1911-1917), director al Teatrului Național din București și director general al teatrelor. Din anul 1901 a activat în presă colaborând cu diferite publicații ca: „Revista mondenă”, „Epoca literară”, „Tribuna” etc. Opera literară (selectiv): Flăcări (1907), Fluturii (1914), Sărbătoarea minei (1919), Căderea Rinului (1922). (sursa: wikipedia)

Emil MANZUR

ANTONIO VIVALDI: „FARNACE”, OPERĂ ÎN TREI ACTE - CLAUDIO MARINO MORETTI/ DIEGO FASOLIS

TEATRUL LA FENICE - VENEȚIA

„Istoria muzicii nu este pur și simplu istoria capodoperelor... Posteritatea nu este întotdeauna dreaptă și poate fi capricioasă, iar cea mai mare speranță a noastră este ca interesul cititorului să fie atras de o serie de lucrări care merită mai mult decât o referință trecătoare în istoria muzicii.” (Vincent Giroud)

Simion PETRE

Spectacol vizionat pe TV MEZZO, mai, 2026. Înregistrare din 13 12 2020. Dramă muzicală în trei acte compusă de Antonio Vivaldi, pe libretul lui Antonio Maria Lucchini. Premiera a avut loc la Teatrul Sant’ Angelo, Veneția, 1727.

INTERPREȚI: OrchestrașicorulTeatrului La Fenice: Dirijor- Diego Fasolis; Regia - Claudio Marino Moretti. Soliști: Christoph Strehl- Tenor (Farnice), Lucia Cirillo- Mezzo-soprană (Berenice), Sonia Prina- Mezzo-soprană (Tamiri), Rosa Bove - Soprană (Selinda), Valentino Buzza - Tenor (Pompeo), Kangmin Justin Kim- Contratenor (Gilde), David Ferri Durà- Tenor (Aquilio).

Antonio Vivaldi semnază această operă în anul 1727, compunând o operă genială, după ce scrisese Anotimpurile (1725), patru concerte pentru vioară și orchestră de coarde. Cu Anotimpurile Vivaldi deschide în istoria muzicii seria muzicii programatice...Atât de plăcute au fost aceste tonalități ritmate identic (repede, lent, repede-scrise în trei părți) încât auzim acorduri, motive muzicale, și în compoziția sa ulterioară, în această operă în trei acte, Farnace!...de data aceasta muzică camerală împletită cu vocea umană... Spectacolul oferit de Teatrul La Fenice, foarte reușit și interpretat în moda acestui timp, secolul XXI, reprezintă un model de reconsiderare a muzicii preclasice, a operei baroce la modul cu totul special, genial, în care teatrul contemporan ca mișcare scenică se combină ideal cu muzica barocă; la fel cum opera venețiană se dezvoltă independent și înaintea operei de la Versailles a cunoscutului Rameau; contrapunct în istoria artelor atât de bine pus în evidență de Denis Diderot în Nepotul lui Rameau.

SUBIECTUL PE SCURT: « Războiul pune mama împotriva fiicei, și tatăl împotriva fiului în opera lui Vivaldi despre regi învinși, bătălii, morminte și răzbunare. Opera este shakespeariană, chiar euripideană, prin reprezentarea pătrunzătoare a durerii și pierderii juxtapuse cu comedia; emoțiile sale nobile (dragostea și virtutea) concurând cu răzbunarea; și personajele sale feminine puternice.

Farnace al II-lea (cca. 97–47 î.Hr.) din istorie a fost rege al Pontului, pe țărmurile Mării Negre, și fiul aceluiași Mitridate care apare într-una dintre primele opere ale lui Mozart. În războaiele civile dintre Iulius Caesar și Pompei, nu i-a susținut pe niciunul, ci a invadat teritoriile vecine. Caesar l-a învins rapid, rostind celebrele cuvinte: Veni, vidi, vici.

Libretul lui Lucchini este doar vag inspirat de fapte reale. Opera începe cu Farnace deja învins – de Pompei. Temându-se că familia sa va deveni sclavă romană, Farnace îi ordonă soției sale să-și înfigă sabia în inima fiului lor, apoi în a ei. Cuprinsă de groază, Tamiri ia sabia, dar nu se poate îndura să-și ucidă copilul; în schimb, îl ascunde în mausoleul regal. Mama lui Tamiri, Berenice, se dovedește și ea o dușmană implacabilă, cerând viața nepotului ei ca răzbunare pentru moartea propriului soț, ucis de tatăl lui Farnace. Berenice și romanii cedează, iar Farnace este repus pe tron. Această schimbare de opinie pare destul de neconvingător de bruscă pentru publicul modern, dar opera barocă cerea un final fericit (cu rare excepții precum Catone în Utica sau Attilio Regolo); opera ar trebui să edifice, precum și să distreze. Sufletele mari nu sunt încovoiate de soartă, cântă Pompeo la sfârșitul Actului I, ci sunt puternice pentru că au încredere în virtute...» (Google traducere, 11 iunie 2026)

S-P CICH, El Toscris, 1990, lemn

MIOARA OHÎ

DESTIN

Sunt viziunea unui vechi destin cu zâmbetul adeseori o rană gânduri împletite în festin mi-am pus masca lacrima-i în pană... tăcerea mă doare sunt toată o rană risipesc amarul în cuvinte prin clipa veacului pășesc cuminte mă compun cu vers de rai pășind ca gerul peste lume cântând ascunsă-n mine și-n cuvânt binecuvântare și blestem m-am rătăcit prin viață strig chem mă tem...

S-P CICH, Eva, 1990, lemn de nuc, replică 1968

OM ȘI DOR

Trec prin gara gândurilor mele rebele dar sunt om și dor sunt și scânteie m-am cufundat în liniște adâncă tristețea fiind stâncă timpul toarce stele în visele mele am luat cuvântul ajutor să plângă el atunci când îmi e dor sunt țărm cu flori în așteptare dorul doare când noaptea s-a golit de vise poemele au rămas nescrise

încerc tristețea gândului s-alung atunci când cuvintele n-ajung...

GÂND ÎN GÂND

Ai uitat un gând în gândul meu am împărțit tăceri apăsătoare mereu am păstrat în suflet copiii timpului stingheri ridicând ziduri din zile de ieri flacăra ce arde

dincolo de timp al meu este mersul a ta este zarea târzie așteptarea lumina nopții tunet viu Pustiu...

PICTURĂ „SEISMOGRAF” ȘI MANDORLA ÎN SCULPTURĂ EXPUSE LA CASA SIMIAN

Marius DRĂGHICI

Ziua Imnului Național al României sărbătorită pe 29 iulie în fiecare an, a prilejuit multiple manifestări culturale în Râmnicu Vâlcea. La Muzeul de Artă „Casa Simian” din str. Carol I, nr. 25, Rm. Vâlcea, a fost vernisată la ora 16:00 o dublă expoziție organizată de Muzeul Județean „Aurelian Sacerdoțeanu” Vâlcea, în parteneriat cu Filiala Rm. Vâlcea a Uniunii Artiștilor Plastici din România, cu Primăria Municipiului Râmnicu Vâlcea, cu Uniunea Artiștilor Plastici din România și cu Uniunea Artiștilor Plastici Filiala Oradea. Vâlceanca din Stoenest, Mihaela Tăulescu specializată în tapiserie, pictură, metaloplastie, expune lucrări

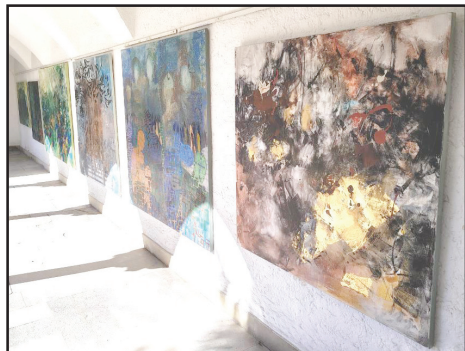
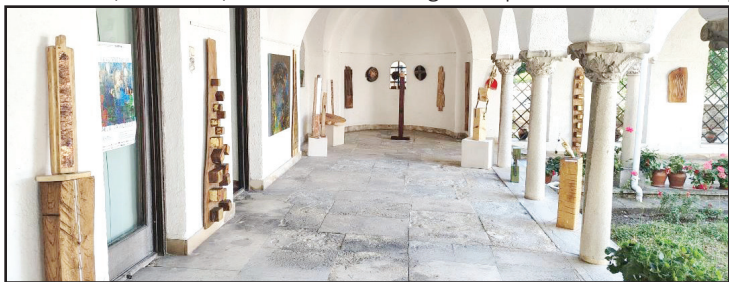
alese de curatorii Aurel Chiriac, Victoria Țăroi și Gheorghe Dican într-un proiect coordonat de Alina Cristea pe care l-a gândit împreună cu participarea sculptorului Radu Tîrnovean. Pentru început, președintele Filialei Vâlcea a UAP din România, Ghe. Dican a prezentat celor prezenți la vernisaj câteva considerente privind activitatea celor doi artiști: „Mulțumesc celor doi expozanți, Mihaela Tăulescu și Radu Tîrnoveanu, doi artiști soț și soție care se completează în toate felurile în mod fericit. Expoziția de față este dovada vie a colaborării dintre ei, este o expoziție pe care o aduc direct din Polonia, unde au avut o expoziție reușită în afara granițelor țării și mă bucur că au ales să vină și la Râmnicu Vâlcea cu aceasta, chiar de Ziua Imnului Național. Atât Radu cât și Mihaela sunt personalități ale vieții culturale din România, activează în cadrul filialei de la Oradea și au un parcurs artistic pe care îl urmăresc de ani de zile. Ne cunoaștem de foarte multă vreme, colaborăm în cadrul filialei, fie că este vorba de participările lor la expozițiile colective, fie că sunt cele organizate la Oradea.” După mulțumirile aduse profesoarei de desen Tina Popa, cea care a călăuzit-o pe drumul frumos al picturii și care

a marcat-o pentru totdeauna, Mihaela Tăulescu le-a explicat participanților la vernisaj: „Poate nu întâmplător această expoziție vine de Ziua Imnului, o zi specială în care eu vorbesc despre ceea ce înseamnă pentru noi a fi român într-o societate dezumanizată, într-o societate în care încerc să conturez prin lucrări, ca un seismograf, ceea ce se întâmplă oamenilor, mai ales celor de cultură, care absorb altfel problemele societății, deși lucrările baletază spre abstract și un figurativ moderat, se pot vedea niște situații în care individul rămâne la nivel de semn, fără personalitate, în bătaia tuturor curentelor care vin.” Sculptorul orădean Radu Tîrnovean și-a definit viziunea privind expunerile sale din galerie pentru o mai bună înțelegere a demersului artistic: „Lucrările toate au și titluri și o trimitere către ceea ce vor să exprime și asta este un exercițiu pentru fiecare dintre noi, să ne jucăm. De multe ori găsim alte înțelesuri, zici ca artist vrei să exprimi un lucru, cineva găsește altă idee, poate chiar mult

mai bună și atunci trebuie să mergem pe conceptele acestea. Ce-i forma potcoavei? De fapt este un omega, este aureol, este o mandorlă.”

La Galeria Artex și la Gleria Pasaj Dinu Săraru 1 (fost Cozia) s-a vernisat miercuri 29 iulie 2026, ora 17:30, „Salonul Județean de Artă Contemporană”, ediția 2026, organizat de UAP Rm. Vâlcea, în colaborare cu UAP din România și cu Primăria Municipiului Rm. Vâlcea, la care participă membri ai filialei vâlcene, aspiranți și invitați. Curator este Gheorghe Dican, iar coordonatorii proiectului, Gabriela Popescu și Ingrid Matei.

Mai semnalăm expoziția de fotografie a Taberei de la Momaia 2026, organizată de Filiala Vâlcea a UAP din România, în parteneriat cu Fotoclubul „Floarea de Colț”, cu UAP din România și cu Primăria Municipiului Râmnicu Vâlcea, deschisă miercuri 29 iulie 2026, ora 17:00, la Galeria Pasaj Dinu Săraru 2 (fost Cozia).

TRAISTA CU PLANTE MEDICINALE

O plantă perenă, originară din zona tropicală și subtropicală, folosită încă din antichitate pentru proprietățile sale, care crește foarte repede până la o înălțime de 2 m, este

RICINUL

Ricinul (*Ricinus communis*) este o plantă otrăvitoare, atât pentru oameni, cât și pentru animale, din cauza ricinei care se găsește în semintele acesteia, dar este cultivat, în principal, pentru uleiul extras la cald (toxina nu trece în ulei).

Uleiul de ricin are numeroase beneficii pentru organism atunci când este utilizat corespunzător. Este utilizat, de asemenea, în industria pielăriei, a vopselurilor, textilă, farmaceutică, în obținerea cauciucului sintetic, în cosmetica etc.

Conține acid ricinoleic (90%) și vitamina E, Omega 6, Omega 9, flavonoide, aminoacizi, fitosteroli. Are numeroase proprietăți: efect antiinflamator, dezinfectant, antimicrobian, efect purgativ, efect hipoglicemiant, stimulează creșterea părului, întărește structura firului de păr, hidratează pielea, are rol antifungic, calmează arsurile minore sau provocate de soare, are rol analgezic, stimulează producția de collagen.

Să vă fie de folos!

Ana-Maria LAZĂR

Constantin Zărnescu este autorul acestei propuneri de monument în Râmnicu Vâlcea.

„Noi trebuie să vorbim întotdeauna despre cele două trăsături fundamentale ale românilor din acest spațiu: latinitatea și statalitatea! păstrarea statului!” (Răzvan Theodoreescu, Cultura vâlceană nr 143, pag. 6, „MIRCEA CEL BĂTRÂN-600 DE ANI DE LA MUTAREA ÎN ÎMPĂRĂȚIA LUI DUMNEZEU, 1418-2018”)

Compoziție foto P. Cichirdan

APEL ARGEȘENI! VÂLCENI! SIBIENI!

AVEM TREI OBIECTIVE COMUNE ÎN ACEST PREZENT
PRIN CARE PUTEM TRANSFORMA VALEA OLTULUI ÎN RAI PE PĂMÂNT:

- CALE FERTATĂ DUBLĂ, ELECTRIFICATĂ, MARFĂ ȘI CĂLĂTORI, ÎNTRE: PITEȘTI- CURTEA DE ARGEȘ-RM. VÂLCEA-SIBIU
- RÂMNICU VÂLCEA-PUNCT NODAL DE MARFĂ PE CALEA FERATĂ
- SĂ FACEM AUTOSTRADĂ SPRE SIBIU ȘI PITEȘTI CU RAMIFICAȚII LA CĂLIMĂNEȘTI, OLĂNEȘTI, GOVORA, OCNELE MARI
- DN 7-CALE REGALĂ ÎNTRE EUROPA DE EST ȘI EUROPA CENTRALĂ ȘI DE VEST
- DECOLMATAREA SAU REAMENAJAREA LACURILOR DE PE OLT

NOTĂ

Ziarul apare cu 16 pagini și respectă Legea 186/2003! Ziarul se adresează cetățenilor cu diverse preocupări culturale de la sat și de la oraș. Articolele, grafica, fotografiile nesemnate aparțin editorului. Autorii păstrează responsabilitatea conținutului.

Revistă apărută cu sprijinul edililor vâlceni care iubesc cultura scrisă și al Arhiepiscopiei Râmnicului.

PDF în <http://www.culturaarsmundi.ro>
și tipărit la Tg. Jiu, 26 august 2026

Ziar de cultură realizat de Asociația ECOSTAR 21
Editura INTOL - PRESS, prin SC INTOL SRL și
S.C. Tincton S.R.L.

Director: Petre CICHIRDAN
Seniori editori: Constantin POENARU (1951-2017),
Arhim. Veniamin MICLE (1939-2025)
Constantin ZĂRNEȘCU
Mihai SPORIȘ
Al Florin ȚENE
Ștefan DUMITRESCU
Ioan DURĂ
Ilie GORJAN
Minori editori: Simon-Peter KIS
Redactor și tehnoredactor Intol Press on line:
Bogdan CICHIRDAN
Redactori: Ana-Maria LAZĂR
Leontina RUS
Colaboratori, publiciști (și fotoreporteri) permanenți:
Felix SIMA
Emil MANZUR (corresp. Timiș)
Constantin MĂNESCU
Simona Maria KIS
Puiu RADUCAN
Gheorghe STANCIU-OPĂTEȘTI
Constanța BADEA
Tanța TĂNĂȘESCU
Silviu LAZĂR
Ana VASILE
Marinela BELU-CAPȘA
Ion TALPOȘ
Marius DRĂGHICI
Ligia NICOLESCU
Cristian Ovidiu DINICĂ
Mircea VASII
Marian ILIE
Senti VOICU
Maria MATEI
Constantin SORICI
Dragoș COMĂNESCU

Tehnoredactare computerizată: Ana-Maria LAZĂR
Adresa: Calea lui Traian 169, bl. 5, sc. E, ap. 3
Tel./Fax: 0250.736615, 0350.401254, 0746.029824
E-mail: cichirdan@yahoo.com
Parteneri media: www.culturaarsmundi.ro

Preț: 3 lei